

**Kiskunhalasi Szakképzési Centrum
Dékáni Árpád Technikum
6400 Kiskunhalas, Kossuth u. 23.**

2023.

Munkavédelmi Szabályzat

Jóváhagyta, kiadta:

Kiskunhalas, 2023. november 13.

Csúzdi Zoltán

kancellár **Dr. ZSUNYI FERENC**
HÁZIORVOSI ELLÁTÁS 001 221 762
FOGLALKOZÁS EGÉSZSÉGÜGYI ALAPELLÁTÁS
OEP KOD 03M316 ÁNTSZ org.szám: 4443-4/2009
6400 KISKUNHALAS, SZILÁDY ÁRON UTCA 24.
Munkavédelmi: 7-17 Tel: 77/420-047
Adószám: 44-22899-1-23

Készítette:

OLÁH JÁNOS
tűzvédelmi vezető
munkavédelmi szakmérnök
6400 Kiskunhalas, Kossuth u. 36.
Asz.: 62398538-7-23; Nyélj.: 02584302
Oláh János
munkavédelmi szakmérnök

Véleményezte:

Dr. Zsúnyi Ferenc
foglalkozás-egészségügyi orvos

Tartalom

1. FEJEZET AZ MVSZ HATÁLYA	2
2. FEJEZET MUNKAVÉDELMI ÜGYREND	2
2.1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	2
2.2. AZ IGAZGATÓ MUNKAVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATAI	3
2.3. A MUNKAHELYI VEZETŐ MUNKAVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATAI	3
3. FEJEZET AZ ALKALMAZÁS MUNKAVÉDELMI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI FELTÉTELEI	4
3.1. AZ ELSŐSORBAN HÁTSÉRÜLÉSEK KOCKÁZATÁVAL JÁRÓ KÉZI TEHERMOZGATÁS MINIMÁLIS EGÉSZSÉGI ÉS BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEI	4
3.2. A HÁT-, DERÉK- ÉS DERÉKTÁJI SÉRÜLÉSEK KOCKÁZATÁT MEGNÖVELŐ ÁLTALÁNOS TÉNYEZŐK	5
4. FEJEZET MUNKAVÉDELMI OKTATÁS	6
4.1. OKTATÁSI KÖTELEZETTSÉGEK	6
4.2. MUNKÁLTATÓ ÉS MUNKAVÁLLALÓ KÖTELESSÉGEI, JOGAI	6
4.3. A MUNKAVÁLLALÓ:	7
5. FEJEZET EGYÉNI VÉDŐESZKÖZÖK, VÉDŐITAL, TISZTÁLKODÁSI ESZKÖZÖK ÉS SZEREK JUTTATÁSA	9
5.1. AZ EGYÉNI VÉDŐFELSZERELÉS HASZNÁLATA	10
5.2. VÉDŐITAL JUTTATÁSA	11
5.3. TISZTÁLKODÁSI ESZKÖZÖK, SZEREK JUTTATÁSA	11
6. FEJEZET A MUNKAVÉGZÉSRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK	12
6.1. ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK	12
6.2. A LÉTESÍTÉS KÖVETELMÉNYEI	12
6.3. A MUNKAVÉGZÉS TÁRGYI FELTÉTELEI	13
6.4. MUNKAFOLYAMATRA, TECHNOLÓGIÁRA, ANYAGRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK	15
6.5. A MUNKAESZKÖZÖK ÉS HASZNÁLATUK BIZTONSÁGI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI KÖVETELMÉNYEINEK MINIMÁLIS SZINTJE	16
6.6. ÁLTALÁNOS, VALAMENNYI MUNKAESZKÖZRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNY	18
6.7. A MOZGÓ MUNKAESZKÖZÖK MINIMÁLIS KIEGÉSZÍTŐ KÖVETELMÉNYEI	20
6.8. A TERHEK EMELÉSÉRE HASZNÁLT MUNKAESZKÖZÖK MINIMÁLIS KÖVETELMÉNYEI	22
6.9. A MAGASBAN LÉVŐ MUNKAHELYEN IDEIGLENESEN VÉGZETT MUNKÁNÁL HASZNÁLT MUNKAESZKÖZÖKRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK	24
6.10. LÉTRÁK HASZNÁLATÁRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK	25
6.11. A MUNKAÁLLVÁNYOK HASZNÁLATÁRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK	25
6.12. A FELJUTÁST ÉS A HELYZETBE ÁLLÍTÁST KÖTELEKEL MEGVALÓSÍTÓ MEGOLDÁSRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK	26
6.13. A KÉPERNYŐ ELŐTTI MUNKAVÉGZÉS MINIMÁLIS EGÉSZSÉGÜGYI ÉS BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEI	27
7. FEJEZET MUNKABALESETEK, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK BEJELENTÉSE,	28
7.1. ÜZEMI BALESET	30
7.2. MUNKABALESETBŐL ÉS EGYÉB SÉRELEMBŐL EREDŐ KÁRFELELŐSSÉG	30
8. FEJEZET MUNKAVÉDELMI ÉRDEKKÉPVISELET, ÉRDEKEGYEZTETÉS	31
9. FEJEZET ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK	31
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	35

1. FEJEZET AZ MVSZ HATÁLYA

- 1.) Az MvSz hatálya kiterjed a KSZC Dékáni Árpád Technikum továbbiakban: munkáltató) működési területén munkaviszonyban álló, illetőleg munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében foglalkoztatott dolgozójára, beleértve a közhasznú munka, a szakmai gyakorlat, az oktatás feladatainak elvégzése érdekében, szervezett társadalmi munka keretében végzett munkával összefüggő valamennyi tevékenységet, ellátó dolgozót is.
- 2.) Az MvSz előírásainak megszegése – a cselekmény, vagy az annak nyomán bekövetkezett esemény (személyi sérülés, műszaki kár stb.) – súlyosságától és jellegétől függően fegyelmi, szabálysértési vagy büntetőeljárást vonhat maga után.
- 3.) Azon személyek ellen, akik a MvSz-t az intézmény területén megszegik, de a fegyelmi jogkör gyakorlója hatáskörébe nem tartoznak, amennyiben másutt munkaviszonyban állnak, munkaadójuk megkeresése útján, tanulóviszonyban állóknál a tanintézet vezetője megkeresése útján lehet velük szemben fellépni. A cselekmény tárgyi súlyosságától függően ezen érintett személyekkel szemben büntető vagy szabálysértési feljelentést kell tenni.
- 4.) Az MvSz felülvizsgálatát, módosítását szükség szerint végre kell hajtani. A felülvizsgálatot a munkavédelemmel megbízott személy kezdeményezi, és hajtja végre az igazgató jóváhagyásával. Kezdeményezési joga van a munkavédelmi képviselő(k)nek is.
- 5.) Az előírások maradéktalan betartását az igazgató és a munkavédelemmel megbízott személy, a munkavédelmi képviselő(k) felügyeli(k), és kötelességük betartani és betartatni azokat.
- 6.) Az előírások meglétének ellenőrzésére és azok betartására ugyancsak a fenti személyek jogosultak és egyben kötelességük is.
- 7.) A MvSz-ot az igazgató adja ki, amely érvényes a visszavonásig.

2. FEJEZET

MUNKAVÉDELMI ÜGYREND

2.1. Általános rendelkezések

- 1) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez. [Magyarország Alaptörvénye XVII. cikk (2)]
- 2) A Magyarországon munkát végzőknek joguk van a biztonságos és egészséges munkafeltételekhez. [A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 1. § (2)]

Az Mvt. szerint:

- 3) **2 § (2)** A munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért. A munkavállalók munkavédelmi kötelezettségei nem érintik a munkáltató felelősségét. A munkáltatói feladatok teljesítésével összefüggésben keletkező költségeket és egyéb terheket nem szabad a munkavállalóra hárítani.
- 4) (3) Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módját - a jogszabályok és a szabványok keretein belül - a munkáltató határozza meg.
- 5) **3. §** Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartását az állam az erre a célra létrehozott felügyeleti szerveivel segíti és ellenőrzi.
- 6) **4. §** Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat úgy kell meghatározni, hogy végrehajtásuk megfelelő védelmet nyújtson a munkavállalókon túlmenően a munkavégzés hatókörében tartózkodóknak és a szolgáltatást igénybe vevőnek is. A

munkaeszközöket úgy kell kialakítani, hogy lehetőleg zárják ki a nem szervezett munkavégzés keretében történő rendeltetésszerű használat esetén is a balesetet, az egészségkárosodást.

- 7) **6. §** A munkáltatóknak és a munkavállalóknak, valamint az állami szerveknek e törvényben és a munkavédelemre vonatkozó más szabályokban meghatározott jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során együtt kell működniük.
- 8) **7. §** A munkavédelemmel kapcsolatos minden eljárás során az adatok (személyes, különleges és közérdekű adatok, minősített adat, üzemi és üzleti titkok) védelmét a vonatkozó jogszabályok szerint kell biztosítani. Az adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai felhasználás céljára – a 83/B. §-ban megállapított kivétellel – személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók.
- 9) **8. §** Jogszabály egyes feladatokat munkabiztonsági szaktevékenységnek, illetve munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősíthet. A munkáltató a munkabiztonsági szaktevékenységnek minősített feladatokat csak külön jogszabályban meghatározott munkavédelmi – a bányászat területén bányászati –, a munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatokat pedig munkaegészségügyi [foglalkozás-orvostan (üzemorvostan), munkahigiéné, közegészségtan-járványtan, megelőző orvostan és népegészségtan] szakképzéssel rendelkező személlyel végeztetheti.

2.2. Az igazgató munkavédelemmel kapcsolatos feladatai

1. Gondoskodik a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény, valamint a végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendeletben foglaltaknak megfelelően az egészséget nem szervezetteren munkát végzők egészségének megóvása és a munkakörülmények humanizálása érdekében, megelőzve ezzel a munkabaleseteket és a foglalkozással összefüggő megbetegedéseket.
2. Ennek érdekében, illetve a munkabiztonsági szakfeladatok ellátására munkavédelmi szakembert foglalkoztat a KSZC Dékáni Árpád Technikum teljes működési területén, alkalmi jelleggel a szakfeladatnak megfelelően.
3. 4. Minden rendelkezésére álló, eszközzel, felvilágosítással támogatja az illetékes – felügyeleti, szakhatósági stb. – ellenőrző szervek, biztonságtechnika vizsgálatokat végző szakemberek munkáját.
5. Az utasítások megszegőivel szemben felelősségre vonást érvényesít.
6. Ellenőrzi, hogy a dolgozók betartják-e a rájuk bízott munkavédelemmel is kapcsolatos feladataikat.
7. Munkaköri leírásban rögzíti a dolgozók konkrét, szakmai feladatait, kiegészítve munkavédelmi fejezettel.

2.3. A munkahelyi vezető munkavédelemmel kapcsolatos feladatai

1. A munkahelyi vezető kötelessége, hogy a jelen szabályzatban foglaltakat megismerje, és azokat saját munkaterületén alkalmazni tudja.
2. Gondoskodik a munkavállalók előzetes, illetve időszakos munkavédelmi oktatásáról, annak dokumentálásáról, a foglalkozás-egészségügyi alkalmasságról, egészségügyi könyvvel (egészségügyi nyilatkozattal) történő ellátásról, elsősegélynyújtó tanfolyam megszervezéséről.
3. Gondoskodik a rendkívüli események, balesetek kivizsgálásáról, bejelentéséről, nyilvántartásáról, a hasonló esetek megelőzésére szolgáló intézkedések megtételéről.
4. Elvégezteti az esedékes biztonságtechnikai méréseket, gondoskodik a hibák kijavításáról.
5. Ellenőrzi, ellenőrizteti a dolgozók munkára képes állapotát.
6. Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében – ahol szükséges – egyéni védőeszközöket biztosít (a belső rendben meghatározott EVE szabályzat szerint), illetve igényel.

7. Gondoskodik arról, hogy a beosztott dolgozók a készség és jártasság szintjén ismerjék a rájuk bízott feladatokat. Ha a munka jellege, körülménye, veszélyessége úgy kívánja, ismételt munkavédelmi oktatást tart (tartat), annak érdekében, hogy megelőzzék a baleseteket és a foglalkozással összefüggő megbetegedéseket.

3. FEJEZET

AZ ALKALMAZÁS MUNKAVÉDELMI ÉS EGÉSZSÉGÜGYI FELTÉTELEI

1. A munkavállaló csak olyan munkára és akkor alkalmazható, ha: annak ellátásához megfelelő élettani adottságokkal rendelkezik, foglalkoztatása az egészségét, testi épségét, illetőleg a fiatalok egészséges fejlődését károsan nem befolyásolja, foglalkoztatása az utódaira veszélyt nem jelent, mások egészségét, testi épségét nem veszélyezteti és a munkára – külön jogszabályban meghatározottak szerint – alkalmasnak bizonyult.

Az egészségügyi megfelelőségről előzetes és – külön jogszabályban meghatározott munkakörökben – időszakos orvosi vizsgálat alapján kell dönten.

Az alkalmazásnál a fentiekben túl figyelemmel kell lenni a nők, fiatalok és az idősödő munkavállalók foglalkoztatásának eltérő, bizonyos esetekben megváltozott munkaképességhez való igazítására. E sérülékeny csoportok egészségét potenciálisan károsító, tiltást igénylő megterhelések jegyzékét, a foglalkozás-egészségügyi szolgálatról, valamint a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról, véleményezéséről külön szabályzat rendelkezik bővebben.

2. A munkavállaló csak olyan munkával bízható meg, amelynek ellátására egészségileg alkalmas, rendelkezik az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretekkel, készséggel és jártassággal.
3. A munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos elvégzéséhez megfelelő szakképzettségű és számú munkavállalót kell biztosítani.
 - Ahol veszély fenyeget, egyedül munkát végezni nem szabad, és ilyen helyre csak erre is kiterjedő oktatásban részesült munkavállalók léphetnek be.
 - Ha a munka a munkavállaló testi épségére, egészségére veszéllyel járhat, a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter – az egészségügyért felelős miniszterrel és a tevékenység szerinti miniszterrel egyetértésben – előírhatja, hogy azt csak meghatározott szakképzettséggel (képzettséggel), illetőleg gyakorlattal rendelkező személy végezheti.
 - Ha valamely munkát egyidejűleg két vagy több munkavállaló végez, a biztonságos munkavégzés érdekében az egyik munkavállalót meg kell bízni a munka irányításával, és ezt a többiek tudomására kell hozni.
4. A szakmai képzés keretében kell gondoskodni arról, hogy a résztvevők elsajátítsák a képzettségük alapján betölthető munkakör egészségi és biztonsági követelményeit.

3.1. Az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményei

Kézi tehermozgatás: olyan 10 kp-nál nagyobb súlyú terhek, egy vagy több munkavállaló által történő szállítása, tartása - beleértve azok felemelését, levételét, letevését, tolasát, húzását, továbbítását vagy mozgatását -, amelyek jellemző tulajdonságaik vagy a kedvezőtlen ergonómiai feltételek miatt a munkavállalók - elsősorban hátsérüléseit okozhatják;

Hátsérülés: elsősorban a gerinc és a mellette lévő lágyrészek sérülése (húzódása, szakadása, bevérzése), valamint tartósan fennmaradó kóros állapotot okozó betegségnek kialakulása.

A munkáltató műszaki, illetve szervezési intézkedések megvalósításával

- a) kiküszöböli a kézi tehermozgatást, ha ez nem oldható meg
- b) a tevékenységgel járó kockázatot – az alábbiak szerinti tényezők figyelembevételével a lehető legkisebbre csökkenti, illetve ha a munkavállalók részéről súlyos terhek kézi mozgatása nem kerülhető el, a munkáltató a munkavégzés helyeit – amennyiben ez lehetséges – oly módon alakítja ki, hogy az ilyen kézi anyagmozgatás feltételei a legbiztonságosabbak és az egészségre ártalmatlanok legyenek, ennek keretében – figyelem-be veszi az alábbiakban foglaltakat:
- c) a munkavégzés megkezdése előtt felméri az adott munka jellegének megfelelő egészségügyi és biztonsági követelményeket, és különösen a teher jellemzőit,
- d) megfelelő intézkedések megtételével a lehető legkisebbre csökkenti a munkavállalókat fenyegető hátsérülés kockázatát.

3.2. A hát-, derék- és deréktáji sérülések kockázatát megnövelő általános tényezők

A teher jellemzői

A teher kézi mozgatása elsősorban akkor jelentheti hátsérülés kockázatát, ha a teher

- túl nehéz vagy túl nagy,
- nem kézreálló vagy nehéz fogni,
- instabil vagy tartalma elmozdulhat,
- olyan módon helyezkedik el, hogy annak mozgatása során nincs lehetőség a törzs közelében történő elhelyezésére, vagy a törzs hajlításával vagy elfordításával lehet tartani, illetve mozgatni,
- körvonalai (felszíne) vagy halmazállapota (állaga) miatt valószínű, hogy a munkavállaló sérülését okozza ütközés esetén.

Szükséges fizikai erő kifejtés

A fizikai erő kifejtés elsősorban hátsérülés kockázatával akkor járhat, ha a tehermozgatás:

- túl megerőltető,
- csak a törzs elcsavarodásával kivitelezhető,
- a teher hirtelen elmozdulhat,
- a test labilis helyzetében következik be,
- ha nem kerülhető el, hogy előrehajolt helyzetben történjék az emelés.

A munkakörnyezet jellemzői

A munkakörnyezet jellemzői a hátsérülés kockázatát növelhetik, ha

- nincs elég hely, különösen a függőleges irányban a teher mozgatásához,
- a padozat vagy munkavégzés szintje változó, emiatt a terhet különböző szinteken kell mozgatni,
- a padozat vagy a láb megtámasztása labilis,
- a hőmérséklet, a páratartalom vagy a szellőzés nem megfelelő.

A tevékenység követelményei

Elsősorban a hátsérülés kockázatával jár a tevékenység, ha az alábbiak közül egy vagy több feltétellel jár együtt:

- főként a gerincet érintő túl gyakori vagy túl hosszú tartó fizikai erőfeszítés,
- a testi pihenési vagy a regenerációs periódus elégtelen,
- az emelési, lerakási vagy továbbítási távolságok túlzottak,
- a munkaritmust olyan folyamat szabja meg, amelyet a munkavállaló nem változtathat meg.
- (A munkaköri alkalmasság orvosi véleményezése során a foglalkozás-egészségügyi szolgálat, illetve a munka elrendelésekor a munkáltató figyelembe veszi az egyéni kockázati tényezőket.)

4. FEJEZET

MUNKAVÉDELMI OKTATÁS

4.1. Oktatási kötelezettségek

- 1) A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodni kell arról, hogy a munkavállaló
 - munkába álláskor,
 - munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,
 - munkaeszköz átalakításakor, vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,
 - új technológia bevezetésekor elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt, rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismeretivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat, információkat.
- 2) Az 1.) pontban előírt ismeretek megszerzéséig a munkavállaló önállóan nem foglalkoztatható.
- 3) Munkavédelmi oktatást évente illetve a körülmények technika, technológia munkakörülmény változásakor annak alkalmazása előtt kell megtartani.
- 4) A munkáltató a munkavédelmi oktatások megtörténtét munkavédelmi oktatási naplóban, vagy oktatást igazoló lapon rögzíti, melyet az oktatott dolgozók aláírásukkal igazolnak.
- 5) Munkába álláskor az elméleti oktatást a munka- és tűzvédelmi vállalkozó vagy a munkahelyi vezető tartja.
- 6) A gyakorlati oktatást a közvetlen vezető tartja, pl a csoportvezető munkába állítás előtt.
- 7) Munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor, a fogadó terület vezetője munkába állítás előtt tartja.
- 8) Munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor, a közvetlen vezető tartja
- 9) Új technológia bevezetésekor a technológia bevezetésével megbízott vezető tartja a szakmai és biztonságtechnikai oktatást

4.2. Munkáltató és munkavállaló kötelelességei, jogai

1. Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles figyelembe venni a következő általános követelményeket:
 - ✓ a veszélyek elkerülése;
 - ✓ a nem elkerülhető veszélyek értékelése;
 - ✓ a veszélyek keletkezési helyükön történő leküzdése;

- ✓ az emberi tényező figyelembevétele a munkahely kialakításánál, a munkaeszközök és munkafolyamat megválasztásánál, különös tekintettel az egyhangú vagy kötött ütemű munkavégzés időtartamának mérséklésére, illetve káros hatásának csökkentésére, a munkaidő beosztására;
 - ✓ a műszaki fejlődés eredményeinek alkalmazására;
 - ✓ a veszélyes helyettesítése veszélytelenel vagy kevésbé veszéllyessel;
 - ✓ egységes és átfogó megelőzési stratégia kialakítás, amely kiterjed a munkafolyamatra, a technológiára, a munkaszervezésre, a munkafeltételekre, a szociális kapcsolatokra és a munkakörnyezeti tényezők hatására;
 - ✓ a kollektív műszaki védelem elsőbbsége az egyéni védelemhez képest;
 - ✓ a munkavállalók megfelelő utasításokkal történő ellátása.
2. A munkáltató köteles minőségileg, illetve szükség esetén mennyiségileg értékelni a munkavállalók egészségét és biztonságát veszélyeztető kockázatokat, különös tekintettel az alkalmazott munkaeszközökre, veszélyes anyagokra és készítményekre, a munkavállalókat érő terhelésekre, valamint a munkahelyek kialakítására. Az értékelés alapján olyan megelőző intézkedéseket szükséges hozni, amelyek biztosítják a munkakörülmények javulását, beépülnek a munkáltató valamennyi irányítási szintjén végzett tevékenységébe.
3. Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató **köteles a munkabiztonsági szaktevékenység**, illetőleg a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter (Mvt. 57–58. §) által előírtak **ellátására megfelelő képesítéssel rendelkező személyt biztosítani**, valamint
- ✓ a szükséges utasításokat és tájékoztatást kellő időben a munkavállalóknak megadni;
 - ✓ rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket;
 - ✓ a munkavégzés körülményeihez igazodó, illetve az azzal összefüggő veszélyek figyelembevételével megfelelő munkaeszközöket biztosítani a munkavállalók részére;
 - ✓ a tudomására jutott rendellenességet, illetve a munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos végzésével kapcsolatos bejelentést haladéktalanul kivizsgálni, a szükséges intézkedéseket megtenni, az érintetteket értesíteni, és közvetlen veszély esetén a munkavégzést leállítani;
 - ✓ a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések esetén a 7. Fejezet előírásai szerint eljárni;
 - ✓ biztosítani a védőeszközök rendeltetésszerű használatát, használhatóságát, védőképességét, a kielégítő higiénés állapotát, a szükséges tisztítását, karbantartását (javítását), pótlását;
 - ✓ a változó körülményekhez igazodva megtenni a szükséges intézkedéseket a munkakörülmények javítására.
4. A munkáltató köteles tájékoztatni a területén munkabiztonsági szaktevékenységet, végző személyt, továbbá a munkavédelmi képviselőt (bizottságot) a kockázatértékelés és a munkavédelmi intézkedések tapasztalatairól, a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések nyilvántartásáról és bejelentéséről, a hatósági felületek ellenőrzésének megállapításairól.

A munkahelyi, munkaköri kockázatértékelés megállapításait külön dokumentum tartalmazza.

4.3. A munkavállaló:

5. A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályok, megtartásával végezhet

munkát. A munkavállaló a munkavégzés ideje alatt nem állhat alkohol vagy egyéb olyan szer hatása alatt, amely a munkavégzés biztonságát veszélyezteti. Így különösen köteles:

- ✓ a rendelkezésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni;
- ✓ az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni;
- ✓ a munkavégzéshez az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni;
- ✓ munkaterületén a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani;
- ✓ a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani, és azokat a munkavégzés során alkalmazni;
- ✓ a részére előírt orvosi – meghatározott körben pályaalakmassági – vizsgálaton részt venni;
- ✓ a veszélyt jelentő rendellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni a felettesétől;
- ✓ a balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni.

A munkavállaló jogosult megkövetelni a munkáltatójától

- ✓ az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, a veszélyes tevékenységhez a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt védőintézkedések megvalósítását;
 - ✓ az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretek rendelkezésére bocsátását, a betanuláshoz való lehetőség biztosítását;
 - ✓ a munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések, munka- és védőeszközök, az előírt védőítal, valamint tisztálkodószerek és tisztálkodási lehetőség biztosítását.
6. A munkavállalót nem érheti hátrány az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő fellépéséért, illetve a munkáltató vélt mulasztása miatt jóhíszeműen tett bejelentéséért.
7. ***A munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné. Ha a munkáltató utasításának teljesítésével másokat veszélyeztetne közvetlenül és súlyosan, a teljesítését meg kell tagadnia.***
8. Az előző pontban meghatározott veszélyeztetésnek minősül különösen a szükséges védőberendezések, az egyéni védőeszközök működés képtelensége, illetve hiánya.

5. FEJEZET

EGYÉNI VÉDŐESZKÖZÖK, VÉDŐITAL, TISZTÁLKODÁSI ESZKÖZÖK ÉS SZEREK JUTTATÁSA

1. A dolgozók életének egészségének és testi épségének megóvása érdekében – a biztonsági berendezéseken túlmenően – a munkáltató a szükségleteknek megfelelően köteles védőeszközöket, védőruházatot a dolgozók rendelkezésére bocsátani. **(Ezek körét külön dokumentum tartalmazza.)**
2. A kockázatbecsléshez, valamint a hatékony védelmet nyújtó védőeszköz kiválasztásához, a védőeszköz-használat szabályainak megállapításához a munkáltató szükség esetén szakértőt vesz igénybe.
3. A kockázatbecslésre, a védőeszköz kiválasztására vonatkozó adatokat, a mérési eredményeket, a szakértői véleményeket és ajánlásokat, továbbá a védőeszköz juttatásával kapcsolatos egyéb dokumentumokat a munkáltató naprakészen tartja nyilván, és azokat az ellenőrzést végző hatóság kérelmére bemutatja.
4. Az egyéni védőfelszerelést pénzben megváltani nem szabad.
5. A munkáltató gondoskodik arról, hogy a védőeszköz:
 - a) úgy nyújtson védelmet a munkakörnyezeti kockázatokkal szemben, hogy önmaga ne idézzen elő további veszélyt;
 - b) feleljen meg a munkavégzés körülményeinek;
 - c) az ergonómiai követelményeknek és a munkavállaló egészségi állapotának megfelelően;
 - d) igazítás elvégzése után illeszkedjen viselőjére.
6. Amennyiben egyszerre több kockázat fennállása szükségessé teszi, hogy a munkavállaló egy időben több védőeszközt használjon, ezeknek a védőeszközöknek összeillőknek és hatékonyaknak kell lenniük a fennálló kockázatokkal szemben.
7. A védőeszköz használatának feltételeit – különösen viselhetőségének időtartamát – a kockázat súlyossága, a kockázatnak való kitettség gyakorisága, az egyes munkavállalók munkavégzési helyének jellemzői, valamint a védőeszköz teljesítménye és hatásfoka, valamint a védőeszköz viselése által okozott többletterhelés mértékének figyelembevétele alapján kell meghatározni.
8. A védőeszköz személyes használatra szolgál, kihordási ideje nincs. Amennyiben a munkavégzés körülményei megkívánják, hogy valamely védőeszközt ne csak egy személy, hanem többen is használjanak, megfelelő intézkedéseket kell tenni annak biztosítására, hogy az ilyen használat ne jelentsen egészségügyi vagy higiéniés kockázatot a használók számára.
9. A védőeszközt a munkáltató ingyenesen biztosítja, továbbá karbantartás, tisztítás, javítás vagy csere útján gondoskodik arról, hogy a védőeszköz használható, valamint megfelelő higiéniés állapotban legyen.
10. A munkáltató előzetesen tájékoztatja a munkavállalót azoknak a kockázatoknak a jellegéről és mértékéről, amelyekkel szemben a védőeszköz használata őt megvédi, továbbá gondoskodik arról – szükség esetén gyakorlati képzéssel –, hogy a munkavállaló megtanulja a védőeszköz használatának módját. A munkáltató a védőeszköz rendelkezésre bocsátásával egyidejűleg magyar nyelvű tájékoztatót és használati utasítást a munkavállaló rendelkezésére bocsát. A tájékoztató és a gyakorlati képzés megtörténtét a munkáltató írásban dokumentálja és azt a munkavállalóval alá kell íratnia, továbbá - kérelemre - az ellenőrzést végző hatóság részére a dokumentumot bemutatja.
11. A munkáltató a saját dolgozójával azonos egyéni védőfelszerelést köteles biztosítani:

- a) területén munkát végző, más munkáltató dolgozóinak (kivéve, ha azt az utóbbi biztosítja a szerződés értelmében),
 - b) alkalmi, közhasznú és társadalmi munkát végzőknek,
 - c) intézmények, iskolák tanulóinak.
12. Ellenőrző szervek dolgozóinak, látogatóinak a tevékenység jellegének, veszélyeztetettségének mértéke, illetőleg közegészségügyi érdekek megfelelően kell biztosítani az egyéni védőfelszerelést
13. Az egyéni védőeszköz-juttatás és -használat feltételeinek előírásakor a munkáltató
14. meghatározza munkahelyenként, munkakörönként azokat a munkafolyamatokat, technológiát, munkaeszközöket, anyag(okat), ahol egyéni védőeszköz biztosítása szükséges,
15. az előző pontban említett esetekben a veszélyforrások jellegét és mértékét is meghatározza,
16. a veszélyforrások jellegének, mértékének meghatározására irányuló vizsgálatokat meg kell ismételni, ha a felsoroltak közül bármely tényező esetében változás következett be.
17. A munkáltató megfelelő védelmi képességgel rendelkező, továbbá a munkavállaló által végzett fizikai munka mértékének és a klimatikus környezetnek figyelembevételével kiválasztott védőeszközt biztosít.

5.1. Az egyéni védőfelszerelés használata

1. Egyéni védőeszköz:

- aa) minden olyan eszköz, amelyet a munkavállaló azért visel vagy tart magánál, hogy az a munkavégzésből, a munkafolyamatból, illetve a technológiából eredő kockázatokat, az egészséget nem veszélyeztető mértékűre csökkentse, továbbá
- ab) az eszköz bármely kiegészítése vagy egyéb segédeszköz, amelynek a feladata az aa) pont szerinti cél elérése (a továbbiakban aa) és ab) pontok együtt: védőeszköz);
1. **Expozíció:** a munkahelyen jelen lévő és a munkavállalót érő kóros tényezők mennyiségi meghatározása (az expozíciós koncentráció és az expozíciós idő szorzata).
 2. **Nem minősül védőeszköznek:** a közöséges munkaruha és az olyan egyenruha, illetve formaruha, amelyet nem a munkavállaló biztonságának és egészségének védelmére terveztek, illetve vizsgáltak.
 3. Az egyéni védőfelszereléseket a munkavégzés, foglalkoztatás, oktatás, illetőleg egyéb tevékenység egész időtartamára biztosítani kell.
 4. A dolgozó köteles a részére kiadott egyéni védőfelszerelést használni.
 5. Ha a dolgozó a részére előírt egyéni védőfelszerelést figyelmeztetés ellenére sem használja, a munkavégzéstől el kell tiltani, és fegyelmi útján felelősségre kell vonni. Ennek biztosításáról a dolgozót közvetlenül irányító vezető köteles gondoskodni a felettesének értesítése mellett.
 6. Az egyéni védőeszköz személyi használatra szolgál, kihordási ideje nincs. Az egyéni védőeszköz tisztán tartásáról a munkáltató gondoskodik. Az egyéni védőeszközt a munkahelyről hazavinni nem lehet.
 7. A munkáltatónak meg kell határozni a védőeszközök használata oktatásának, gyakoroltatásának, a védőeszközök rendeltetésszerű használatára vonatkozó tájékoztatóban foglaltak megtartásának és megtartatásának (védőeszközök ellenőrzése, tárolása, cseréje, karbantartása) rendjét, valamint azokat az eseteket, amikor az elhasználdott védőeszközök hulladékként (veszélyes hulladékként) kezelendők, továbbá a kezelésük előírásait.
 8. Szükség esetén meg kell határozni az egyéni védőeszközök használatának egészségi alkalmassági feltételeit, valamint a védőeszköz használat egészségi korlátait.

9. A védőfelszerelés elhasználódása, illetőleg védelmi képességének elvesztése esetén a kicseréléséről a közvetlen munkahelyi vezetőnek haladéktalanul gondoskodni kell.
10. A munkavállaló a védőeszköz használatáról érvényesen nem mondhat le. A munkavállaló a védőeszközt nem viheti el a munkahelyéről, kivéve, ha a munkáltató engedélyezte annak elvitelét, amennyiben
 - a) a munkavégzés helye változó és a munkáltató más módon nem tudja biztosítani a védőeszközt a munkavállaló számára,
 - b) a védőeszköz elvitele közegészségügyi szabályokba nem ütközik.
11. A dolgozó részére kiadott egyéni védőfelszerelést köteles a megrongálódástól a legnagyobb gondossággal óvni. Ennek elvesztése vagy megrongálódása esetén anyagi felelősséggel tartozik.
12. Amennyiben a dolgozó munkaviszonya bármilyen oknál fogva megszűnik, a dolgozó vagy a hozzátartozója köteles a védőeszközt, védőruházatot a munkáltatónak leadni.

5.2. Védőital juttatása

1. A 24 °C KEH érték feletti hőhatással járó munkahelyeken a munkába lépést követően, továbbá 3 hetet meghaladó munkaszünet utáni újbóli munkafelvétel esetén munkaszervezéssel kell biztosítani a hőalkalmazkodás feltételeit. Ennek érdekében a napi hőhatás időtartama az alkalmazkodási folyamat kezdetén nem haladhatja meg a 2 órát és a munka nehézségi foka a közepesen nehéz fizikai munkának megfelelő 14,0 kJ/min értéket. Az adott munkakörrel járó terhelési szintet 2 hét alatt fokozatosan kell elérni.
2. A klímakörnyezet kedvezőtlen hatásainak megelőzése céljából munkaszervezési intézkedéseket kell tenni. Óráként legalább 5, de legfeljebb 10 perces pihenőidőt kell közbeiktatni, ha a munkahelyi klíma zárttéri munkahelyen a 24 °C (K) EH értéket meghaladja, valamint a hidegnek minősülő munkahelyeken. Hidegnek minősül a munkahely, ha a várható napi középhőmérséklet szabadtéri munkahelyeken a +4 °C-ot, illetve zárttéri munkahelyeken, ha a +10 °C-ot a munkaidő 50%-nál hosszabb időtartamban nem éri el.
3. Ha a munkahelyi klíma zárttéri és szabadtéri munkahelyeken a 24 °C (K) EH értéket meghaladja, a munkavállalók részére igény szerint, de legalább félóránként védőitalt kell biztosítani. A folyadékvesztéséget általában 14–16 °C hőmérsékletű ivóvízzel kell pótolni. E célra alkalmas azonos hőmérsékletű ízesített, alkoholmentes ital is, amelynek cukortartalma az ital 4 súlyszázalékát nem haladja meg, vagy mesterséges édesítőszerrel ízesített.
4. A hidegnek minősülő munkahelyeken a munkavállalók részére +50 °C hőmérsékletű teát kell szolgáltatni. A tea ízesítéséhez a 3.) pontban előírtak figyelembevételével cukrot, illetve megfelelő édesítőszerrel kell biztosítani.
5. A védőital és a tea elfogyasztásához legalább a dolgozók létszámát elérő mennyiségben, személyenként és egyéni használatra kiadott ivópoharakról kell gondoskodni. A védőital, valamint a tea készítése, tárolása, kiszolgálása a közegészségügyi követelmények betartása mellett történhet.

5.3. Tisztálkodási eszközök, szerek juttatása

1. Azokon a munkahelyeken, ahol a dolgozó bőrét a munka során nagyfokú szennyeződés éri, vagy közegészségügyi szempontból indokolt, tisztálkodási szereket, eszközöket kell biztosítani.
2. A hulladékkal érintkező munkakörökben a dolgozók rendszeresen az MVSZ melléklete szerint kell tisztítószerrel juttatni
3. Mosdókban (iroda, melegedő-, pihenő hely, étkezde) szükség szerint kell biztosítani szappant és törölközőt.

4. Azokban a munkakörökben, amelyekben a dolgozót munkájukból kifolyólag bőrártalom veszélye fenyegeti és védőkenőcs használat indokolt, ott használatát a munkáltató kérelmére a tisztiorvosi szolgálat engedélyezi.
5. A dolgozó a bőrvédő készítményt munkahelyéről nem viheti el, kivéve, ha nem telepített munkahelyen dolgozik.

6. FEJEZET

A MUNKAVÉGZÉSRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

6.1. Általános követelmények

1. Munkahely, létesítmény, technológia tervezése, kivitelezése, használatba vétele és üzemeltetése, továbbá munkaeszköz, anyag, energia, egyéni védőeszköz előállítás, gyártása, tárolása, mozgatása, szállítása, felhasználása, forgalmazása, importálása, üzemeltetése a munkavédelemre vonatkozó szabályokban meghatározott, ezek hiányában a tudományos, technikai színvonal mellett elvárható követelmények megtartásával történhet.
2. Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek teljesítése helyett a munkáltató pénzbeli vagy egyéb megváltást a munkavállalónak nem adhat.
3. Munkaeszközt üzembe helyezni, valamint használatba venni csak abban az esetben szabad, ha az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit kielégíti, és ezt a gyártó, külföldről behozott termék esetében az importáló, importáló hiányában az üzemeltető az általános minőségtanúsítás keretében tanúsítja (tanúsíttatja).
4. A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott munkaeszközt üzembe helyezni, használatba venni, továbbá valamennyi egyéni védőeszközt forgalomba hozni, használatba venni csak akkor lehet, ha a munkaeszköz rendelkezik megfelelőségi tanúsítvánnyal, az egyéni védőeszköz pedig minősítő bizonyítvánnyal. A munkavédelmi szempontú megfelelőség vizsgálatát a vonatkozó jogszabályok, továbbá a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, – az egészségügyi miniszterrel egyetértésben – rendeletében foglaltak szerint kell elvégezni.
5. A foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter – az egészségügyi miniszterrel egyetértésben – meghatározza az egyéni védőeszköz minősítő bizonyítványa kiadásának és a belföldi gyártása ellenőrzésének részletes szabályait.

6.2. A létesítés követelményei

1. A létesítés során a munkavédelmi követelmények érvényre juttatása a létesítésben közreműködők feladata, amelynek teljesítésében együtt kell működniük. A létesítésben közreműködő (tervező, kivitelező) köteles írásban nyilatkozni, hogy az előzőekben (Általános követelmények 1. pont) foglaltakat megtartotta. A munkahelyek, munkaeszközök kialakítása, telepítése, továbbá a munka megszervezése során az ergonómiai szempontokat is figyelembe kell venni. Olyan munkahelyek létesítésénél, ahol mozgáskorlátozott vagy egyéb testi fogyatékos munkavállalókat foglalkoztatnak, a fizikai környezetnek illeszkednie kell az emberi test megváltozott tulajdonságaihoz.
2. Az üzemeltető munkáltató a veszélyes létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia üzemeltetését írásban elrendeli (**munkavédelmi üzembe helyezés**).

Az előzőek szerinti üzembe helyezés feltétele a munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálat, munkaeszköz esetében a munkavédelmi megfelelőséget igazoló tanúsítás, hatósági felügyelet alá tartozó létesítmény, munkahely, munkaeszköz esetében a hatósági engedély megléte.

Az előző két bekezdésben előírt rendelkezéseket kell alkalmazni a veszélyes technológia és munkaeszköz újraindítása esetén is. Az újraindítás előfeltétele, hogy a veszélyes munkaeszköz, technológia megfelelően legalább az újraindítást megelőző munkavédelmi üzembe helyezés idején hatályos munkavédelmi előírásoknak.

A fentiekben előírt valamennyi vizsgálat elvégzése munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül.

Veszélyes munkaeszközt, technológiát, annak munkavédelmi üzembe helyezéséig az üzemeltető munkáltató – próba- vagy kísérleti jelleggel – kizáró jogszabályi rendelkezések hiányában – legfeljebb 180 nap időtartamra üzemeltetheti.

3. A munkahelynek, munkaeszköznek, technológiának a munkavédelmi üzembe helyezés időpontjában hatályos munkavédelmi előírásokat kell kielégítenie.
4. Amennyiben a tervezés idején hatályban lévő munkavédelmi előírások az üzembe helyezés időpontjáig olyan mértékben szigorodnak, hogy érvényesítésük aránytalan gazdasági terhet jelentene, az 1.) pont előírása alól a hatáskörrel rendelkező illetékes felügyelet felmentést adhat, ha az egészséget és biztonságos munkavégzést nem veszélyezteti.
5. A munkaeszköz, a munkahely (munkakörnyezet) és a munkavállaló közötti kapcsolatrendszer kialakítása során az ergonómia és az ergonómiai szempontok munkaegészségügyi értelmezésével kapcsolatban az MSZ 17235:1982 szabvány szerint kell eljárni.
6. A munkavédelmi szempontú előzetes vizsgálatok keretében létesítmény, munkahely, technológia esetében a munkáltató munkaegészségügyi szempontból köteles felmérni a veszély jellegét, a veszélyeztetettség mértékét, a veszélyeztetettek körét és meg kell határozni a védekezés leghatékonyabb módját, ezen belül részletesen ki kell térnie a műszaki és egyéni védelemre, a szervezési és az egészségügyi megelőzési intézkedésekre.
7. A munkáltató veszélyes munkaeszközt nem azonosít.

6.3. A munkavégzés tárgyi feltételei

1. A biztonságos műszaki állapot megőrzése érdekében időszakos biztonsági felülvizsgálat alá kell vonni a veszélyes technológiát, továbbá a munkaügyi miniszter rendeletében meghatározott munkaeszközt. Az időszakos biztonsági felülvizsgálatot szakirányú munkabiztonsági szakértői engedéllyel rendelkező személy vagy külön jogszabályban erre feljogosított személy, illetőleg erre akkreditált intézmény végezheti.
2. Ha a munkahely, egyéni védőeszköz, munkaeszköz, technológia a rendeltetésszerű alkalmazása során közvetlenül veszélyeztette a munkavállaló egészségét és biztonságát, vagy ezzel összefüggésben munkabaleset következett be, megfelelőségét az üzemeltető munkáltatónak soron kívül vizsgálnia kell. A vizsgálat elvégzéséig annak működését, illetve használatát meg kell tiltani. A vizsgálat elvégzése munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül. Minden munkavállalónak biztosítani kell:
 - ✓ megfelelő mennyiségű, az egészségügyi előírásoknak megfelelő minőségű ivóvizet;
 - ✓ a munkahely és a munka jellegének megfelelően az öltözködési, tisztálkodási, egészségügyi, étkezési, pihenési és melegedési lehetőséget.
4. A munkahely és a munka jellegének megfelelően gondoskodni kell a rendről, tisztaságról, a keletkező szennyező anyagok, szennyvíz, hulladék kezeléséről oly módon, hogy veszélyt vagy ártalmat ne okozzanak, és a környezetet ne károsítsák.
5. A munkahelyen dolgozók létszámának és a veszély jellegének megfelelő jelző- és riasztó-berendezést kell biztosítani.
6. Az olyan munkahelyeken, ahol a veszély jellege indokolja, a munkavállalók és a munka-végzés hatókörében tartózkodók védelme érdekében biztonsági és egészségvédelmi jelzéseket kell alkalmazni.
7. A munkahelyen gondoskodni kell az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges mozgástérrel.
8. Az olyan munkahelyen, ahol be- vagy leesési veszély van, vagy a munkavállalót és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat leeső tárgyak veszélyeztetik, elkerítéssel, lefedéssel, vagy más alkalmas módon kell a védelemről gondoskodni.

9. A munkahelyeken alkalmazott munkaállás (állvány, pódium, kezelőjárda) kialakítása, elhelyezése, rögzítése, feleljen meg a munkavégzés jellegének, a várható igénybevételnek, tegye lehetővé a biztonságos munkavégzést, a szükséges anyagok és eszközök tárolását, a biztonságos közlekedést, le- és feljutást.
10. A tárolóhelyeket a tárolt anyagok fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságaiknak, egymásra gyakorolt hatásának, továbbá a környezetből eredő hatásoknak, illetőleg az anyag emberi egészségre, környezetre gyakorolt hatásának, a rakodás, szállítás és tárolás módjának figyelembe vételével kell kialakítani.
11. Az energia-, cső- és közműhálózatnak biztonságosan üzemeltethetőnek, kezelhetőnek, karbantarthatóknak és azonosíthatóknak kell lennie, a villamos szerelvényeknek meg kell felelniük a biztonsági (érintésvédelmi, robbanásbiztonsági stb.) követelményeknek.
12. A munkahelyen a természetes és mesterséges megvilágítás elégítse ki a munkavégzés jellegének megfelelő világitásra vonatkozó követelményeket.
13. A munkahelyen a zajhatások és a rezgések, a por és vegyi anyagok, valamint a sugárzások, az alacsonyabb vagy magasabb légköri nyomás nem károsíthatja a munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat, és nem veszélyeztethetik a munkavégzés biztonságát.
14. A munkahelyiségben a munkavállalók létszámát, a tevékenység jellegét és a veszélyforrásokat figyelembe véve elegendő mennyiségű és minőségű, egészséget nem veszélyeztető, nem károsító levegőt és klímát kell biztosítani. Ha az előzőekben előírt levegő vagy klíma biztosítása műszakilag megoldhatatlan, a munkavállalók egészségének megóvása érdekében szervezési intézkedéseket kell tenni, egyéni védőeszközt alkalmazni, illetőleg védőitalt juttatni.
15. A szabadtéri munkahelyen – a munkavégzés jellegének és a munkakörülményeknek meg-felelő műszaki megoldásokkal, munkaszervezéssel, egyéni védelemmel, melegedési lehetőséggel, védőitallal – gondoskodni kell a munkavállalók időjárás elleni védelméről.
16. Munkahely céljára csak olyan építmény alkalmazható, amely megfelelő szerkezetű és szilárdságú. Ilyen építményben az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munka-végzés követelményeinek és jellegének, az abból fakadó tisztítási feltételeknek megfelelő határoló felületeket, belmagasságot, légtérfogatot, mozgásteret, közlekedési útvonalakat kell kialakítani.
17. Az ablakoknak, tetővilágításoknak és szellőző-berendezéseknek biztonságos módon nyithatóknak, zárhatóknak, beállíthatóknak és rögzíthetőknak kell lenniük, nyitott állapotban nem lehetnek olyan helyzetben, ami veszélyt jelent a munkavállalókra nézve.
18. Az átlátszó felületű ajtók, kapuk, falak kitörés elleni védelméről, a veszély felismerésére alkalmas megkülönböztető jelzéssel gondoskodni kell.
19. A lengőajtókat és lengőkapukat átlátszó anyagból kell készíteni, vagy szemmagasságban átlátszó betétrel kell ellátni.
20. A munkahely padozata és közlekedési útjai feleljenek meg a munkavégzés jellegének és az ebből fakadó tisztítási követelményeknek, a várható legnagyobb igénybevételnek, felületük csúszásmentes, egyenletes, botlás- és billenésmentes legyen. A közlekedési utak szélessége és a szabad magasság tegye lehetővé a gyalogosok és járművek biztonságos közlekedését, a közlekedési utak és pályák melletti biztonságos munkavégzést.
21. A kijáratokat és vészkijáratokat, a kijelölt menekülési utakat szabadon kell tartani. Számuk, méretük, elhelyezésük és megvilágításuk tegye lehetővé a munkahely, a veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyását. Vészkijáratokhoz toló- vagy forgóajtók használata tilos. Vészkijáratot lezárni csak úgy szabad, hogy vészhelyzetben bárki által nyitható legyen.
22. Azokon a munkahelyeken, ahol az egészséget nem veszélyeztető biztonságos munkavégzés dohányzási tilalom elrendelését teszi szükségessé, külön dohányzóhelyet kell kijelölni. A nemdohányzók védelméről az előzőekben foglaltakon túlmenően minden munkahelyen dohányzóhelyek, -helyiségek kijelölésével vagy más szervezési intézkedésekkel kell gondoskodni.

23. A gép állandó tartozéka a biztonságos használatához szükséges magyar nyelvű üzemeltetési dokumentáció, amelyet a gyártó, import esetén az importáló, annak hiányában az üzemeltető köteles biztosítani.
24. Amennyiben az adott munkahelyen magyarul nem tudó munkavállaló dolgozik, a munkáltató a munkavállaló által értett nyelven is köteles biztosítani az üzemeltetési dokumentációt, veszélyt jelző, tiltó és tájékoztató feliratokat.

6.4. Munkafolyamatra, technológiára, anyagra vonatkozó követelmények

1. A munkafolyamatot, a technológiát, a munkaeszközt, az anyagot úgy kell megválasztani, hogy az sem a munkavállalók, sem a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségét és biztonságát ne veszélyeztesse.
2. Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók alkalmazásában álló munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak, a munkavégzést úgy kell összehangolni, hogy az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra veszélyt ne jelentsen. Az összehangolás keretében különösen az egészséget és biztonságot veszélyeztető kockázatokról és a megelőzési intézkedésekről az érintett munkavállalókat és munkavédelmi képviselőket, illetőleg a munkavégzés hatókörében tartózkodókat tájékoztatni kell. Az összehangolás megvalósításáért a felek által szerződésben megjelölt munkáltató, ilyen kikötés hiányában a fővállalkozó, illetve bármely más olyan személy vagy szervezet, aki, illetve amely a tényleges irányítást gyakorolja, vagy a munkahelyért a főfelelősséget viseli, ha ilyen nincs, akkor az a felelős, akinek a területén a munkavégzés folyik.
3. Anyagot, terméket mozgatni csak az anyag, termék tulajdonságainak megfelelő, arra alkalmas eszközzel, a kijelölt helyen és módon, a súly- és mérethatárok betartásával szabad.
4. Egyéb rendelkezés hiányában a munkahelyen belüli közlekedés rendjét a közúti közlekedés szabályainak megfelelően kell kialakítani.
5. Az olyan járművekre, amelyek közúti forgalomban nem vesznek részt, a járművek üzemben tartásának műszaki feltételeiről rendelkező előírásokat kell megfelelően alkalmazni.
6. A veszélyes munkafolyamatoknál, technológiáknál a veszélyek megelőzése, illetve károsító hatásuk csökkentése érdekében
 - ✓ a veszélyforrásokat és az ellenük való védekezés módját, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit az érintett munkavállalókkal – mind a munkahely egésze, mind az egyes munkafolyamatok tekintetében – meg kell ismertetni, ideértve az 1.) pont második bekezdésében foglaltakat is;
 - ✓ a veszélyforrások ellen védelmet nyújtó egyéni védőeszközöket meg kell határozni, azokkal a munkavállalókat el kell látni, és használatukat meg kell követelni;
 - ✓ a munkahely jellemzőitől, a munkaeszközöktől, az anyagok fizikai, kémiai tulajdonságaitól, a munkavállalók számától függően a munkahelyeket megfelelő eszközökkel fel kell szerelni tüzek leküzdésére, és szükség esetén tűzjelzőkkel és riasztó rendszerekkel is el kell látni ezeket; a veszélyforrások ellen védőberendezéseket és eszközöket, jelző-, tűzoltó-, mentőkészülékeket, vészkapcsolókat, biztonsági megvilágítást működésképes, a rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban kell tartani;
 - ✓ gondoskodni kell arról, hogy a munkavállalók egészségét vagy biztonságát fenyegető súlyos és közvetlen veszély esetén a munkavállalók a munkát beszüntessék, és a munkahelyet azonnal elhagyják, biztonságos helyre távozzanak.
7. Egyes munkafolyamatok végzését jogszabály engedélyhez kötheti.
8. Azoknál a munkafolyamatoknál, ahol a munkavállaló veszélyforrás hatásának lehet kitéve, a hatásos védelmet – amennyiben külön jogszabály eltérően nem rendelkezik – zárt technológia alkalmazásával, ha ez nem oldható meg, akkor biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök és szervezési intézkedések – szükség szerinti együttes – alkalmazásával kell megvalósítani.

A fentiekben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a munkavégzés hatókörében tartózkodókra is.

9. A munkahelyen – jellegének, elhelyezkedésének, a veszélyforrásoknak, a munkavállalók létszámának, a munka szervezésének megfelelően – biztosítani kell a munkahelyi elsősegélynyújtás tárgyi, személyi és szervezési feltételeit.
10. A veszélyforrások elleni védekezés módját a meghatározott rendelkezések figyelembevételével a munkáltató köteles megállapítani.

6.5. A munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintje

- a) **ellenőrző felülvizsgálat:** az Mvt. 21. § (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó munkaeszköznek a szerelését követő, illetve az üzemeltetés megkezdését, valamint az új munkahelyen történő felállítást megelőző - az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos körülmények meglétét ellenőrző - vizsgálata;
 - b) **időszakos ellenőrző felülvizsgálat:** az Mvt. 21. § (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó olyan munkaeszköznek - a munkáltató által meghatározott gyakoriságú felülvizsgálata, amely munkaeszköz a használat során bekövetkező elhasználódás vagy egyéb ok miatt a munkavállalók munkahelyi biztonságát és egészségét veszélyeztető helyzetet idézhet elő;
 - c) **kezelő:** az a munkavállaló vagy polgári jogi szerződés alapján munkát végző külső szak-ember, akinek feladata a munkaeszköz használata;
 - d) **kockázatnak kitett munkavállaló:** bármely munkavállaló, aki egészben vagy részben a veszélyes térben tartózkodik;
 - e) **munkaeszköz használata:** a munkaeszközzel végzett bármely tevékenység, ideértve az elindítást, leállítást, alkalmazást, szállítást, javítást, karbantartást és tisztítást is
 - f) **megbízott személy:** az a munkavállaló vagy polgári jogi szerződés alapján munkát végző külső szakember, akit a munkáltató meghatározott feladatok (pl. munkaeszköz karbantartása, megvizsgálása, ellenőrző felülvizsgálat, időszakos ellenőrző felülvizsgálat) elvégzésére írásban bíz meg, és rendelkezik a feladat elvégzéséhez szükséges szakmai képesítéssel, tapasztalattal és gyakorlattal;
 - g) **magasban levő munkahelyen ideiglenesen végzett munka:** a talaj szintjénél - kivéve, ha e rendelet eltérően nem rendelkezik - 1 méternél nagyobb magasságban végzett, nem állandó jellegű, rövid ideig tartó munka, ahol a biztonsági és ergonómiai követelményeknek megfelelő munkahelyi körülmények nem biztosítottak, ezért egyedi kockázatmegelőző intézkedések megtétele szükséges;
 - h) **veszélyes tér:** bármely tér a munkaeszközön belül vagy annak környezetében, ahol a munkavállaló és a munkavégzés hatókörében tartózkodó egészsége vagy biztonsága veszélynek lehet kitéve.
1. Munkaeszközt csak a rendeltetésének megfelelő célra és körülmények között szabad használni.
 2. (1) A veszélyesnek nem minősülő munkaeszköz esetében - ha annak biztonsága függhet a szerelés körülményeitől - a szerelést követően és az üzemeltetés megkezdését megelőzően, valamint - ha a munkaeszközön az új munkahelyen történő felállítását megelőzően végeztek szerelési munkát - a használatba vétel előtt a biztonságos szerelésről, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos működés feltételeiről és körülményeiről a megbízott személy ellenőrző felülvizsgálat keretében meggyőződik.
 3. (2) Az ellenőrző felülvizsgálat elvégzésének módját a munkáltató írásban határozza meg. A vizsgálat megállapításait, a megtett intézkedéseket jegyzőkönyvben kell rögzíteni.
 4. (1) A munkáltató gondoskodik az időszakos ellenőrző felülvizsgálat megbízott személy általi elvégzéséről.
 - (2) Az időszakos ellenőrző felülvizsgálatra kötelezett munkaeszközöket, a felülvizsgálat gyakoriságát, módját a munkáltató írásban határozza meg, figyelemmel az üzemeltetés körülményeire, a munkaeszközt érintő szabványokban foglaltakra és a gyártó által összeállított

használati utasítás, üzemeltetési, karbantartási dokumentáció vonatkozó előírásaira. A leghosszabb felülvizsgálati időszak nem haladhatja meg az öt évet. A felülvizsgálat megállapításait, a megtett intézkedéseket jegyzőkönyvben kell rögzíteni, amelyet a következő időszakos ellenőrző felülvizsgálat időpontjáig meg kell őrizni.

- (3) Ha a munkaeszközt a telephelyen kívül használják a legutóbbi időszakos ellenőrző felülvizsgálat elvégzéséről a munkáltató tárgyi eszköz alkalmazásával (pl. a munkaeszközön elhelyezett, jól látható jelzéssel) tájékoztatást nyújt.
5. Az Mvt. 21. §-ában foglaltak szerinti újraindítási feltételek alá nem tartozó munkaeszközt, ha azzal műszaki okból 30 napot meghaladó ideig munkát nem végeztek, vagy sérülést okozó esemény következett, illetve következhetett volna be, továbbá ha azon átalakítást végeztek, csak akkor lehet ismételten használatba venni, ha azt - az Mvt. 23. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel - megbízott személy megvizsgálta és írásban nyilatkozott a munkaeszköz alkalmasságáról.
6. A munkáltató az alkalmazásra szánt biztonságos munkaeszköz megválasztásánál és az üzemeltetés helyének kijelölésénél gondoskodik arról, hogy a munkaeszköz használata során
- a) a munkavállaló testtartása megfeleljen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek;
 - b) a munkaeszköz elégítse ki a sugárvédelmi, villamosbiztonsági és ergonómiai követelményeket, illetve használata ne vezessen kóroki tényezőkhöz (pl. zaj, rezgés, lokális meleg, hideghatás) kialakulásához;
 - c) biztosítsa a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmét.
7. A munkáltatónak biztosítania kell, hogy a veszélyes munkaeszközt kizárólag annak kezelője használja. Javítást, átalakítást, karbantartást csak a munkáltató által e feladat elvégzésére megbízott, külön oktatásban részesített személy végezhet.
8. A munkáltató a biztonságos munkaeszköz megválasztása során a munkavállalókat a munkaeszközök használatával összefüggésben tájékoztatja legalább
- a) a munkaeszköz egészséget nem veszélyeztető és biztonságos használatának körülményeiről, feltételeiről;
 - b) rendeltetészerű használata során az előrelátható veszélyes, illetve veszélytelen meghibásodási lehetőségeiről és a meghibásodás esetén szükséges tennivalókról;
 - c) az előfordulható téves kezelésről és annak következményeiről;
 - d) a körülmények megváltozásáról, még abban az esetben is, ha a változás olyan munkavállaló közvetlen környezetében történik, aki az érintett munkaeszközt nem használja.
 - e) A tájékoztatást az érintett munkavállaló részére az általa értett nyelven, érthetően, ahol szükséges írásban kell megadni.
9. A munkáltató a munkába álláskor, illetve a munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésékor a munkavédelmi oktatás keretében a munkavállalót a munkaeszközök használatával összefüggésben tájékoztatja legalább
- a) a munkaeszköz üzembe helyezéséről, használatáról;
 - b) a többfunkciós és a cserélhető munkaeszköz, vagy a kiegészítő berendezés fel- és leszereléséről, működtetéséről;
 - c) a munkaeszköz meghibásodási lehetőségeiről, a munkavállalónak a hibák elhárításával kapcsolatos feladatairól;
 - d) a rendkívüli körülmények bekövetkezése esetén szükséges teendőkről;
 - e) a különböző alkalmazási célú védőburkolatokról és biztonsági berendezésekről;
 - f) a munkaeszközök rendeltetésellenes használatáról és annak következményeiről;
 - g) a veszélyes terek megközelítéséről, az alkalmazott védelmi megoldásokról;

- h) a munkavállaló munkakörébe tartozó beállítási feladatokról;
 - i) a munkaeszköz használatához szükséges egyéni védőeszközök és használatuk követelményeiről;
 - j) a munkaeszköz üzemeltetéséből adódó helyi sajátosságokról.
10. A munkáltatónak az Mvt. VI. fejezetében meghatározott, az egészséges és biztonságos munkavégzés érdekében a munkavállalókkal, illetve munkavédelmi képviselőkkel folytatott tanácskozáson, valamint a munkáltatói intézkedések előzetes megvitatása során konzultálnia kell a munkaeszközökkel kapcsolatos kérdésekről.

6.6. Általános, valamennyi munkaeszközre vonatkozó követelmény

11. A munkáltató köteles a munkavállalók munkavégzéséhez olyan munkaeszközt rendelkezésükre bocsátani, amely kialakításában, felépítésében és az alkalmazott védelmi megoldások tekintetében megfelel a munkavédelemre vonatkozó szabályoknak, és alkalmas az adott munkahelyi körülmények közötti - a biztonságot és egészséget nem veszélyeztető - használatra.
12. A munkáltató a munkaeszközök munkavállalók részére történő kiválasztásánál figyelembe veszi a munkavégzés jellemzőit, lehetséges veszélyeit, a munkakörülményeket és a munkaeszköz használatának kockázatait.
13. Ha az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés körülményeit a munkaeszközök használata során nem lehet a munkavállalók számára teljes-mértékben biztosítani, a munkáltató biztonsági berendezések, egyéni védőeszközök, és szervezési intézkedések szükség szerinti alkalmazásával a kockázatokat minimálisra csökkenti.
14. A munkáltató megteszi a szükséges karbantartási intézkedéseket annak biztosítására, hogy a munkaeszköz teljes élettartalma alatt feleljen meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek.
15. (1) A munkavállalót veszélyeztető kockázatok csökkentése érdekében a munkaeszközt úgy kell elhelyezni, felállítani és használni, hogy a mozgó elemek között elegendő hely álljon rendelkezésre, valamennyi felhasznált, illetve előállított energiaforma és anyag biztonságosan kerüljön a munkaeszközhöz, illetve onnan elvezetésre.
- (2) A munkaeszköz fel állítását és leszerelését csak biztonságos körülmények között szabad elvégezni, figyelemmel a gyártó által az üzemeltetési dokumentációban meghatározott előírásokra.
- (3) Azt a munkaeszközt, amelyet a használata alatt villámcsapás érhet, megfelelő berendezés alkalmazásával, illetve intézkedés megtételével e hatástól meg kell védeni.
16. 15. (1) A munkaeszközt úgy kell kialakítani és elhelyezni, hogy
- a) a munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat meg lehessen védeni a munkaeszköz kigyulladásától vagy túlhevülésétől, illetve a munkaeszközben keletkező, használt vagy tárolt gáz; por, folyadék, gőz vagy egyéb anyag munkakörnyezetbe történő kijutásától;
 - b) alkalmas legyen a benne keletkező, használt vagy tárolt anyagok robbanásveszélyének megelőzésére;
 - c) mind az üzemszerű körülmények, mind meghibásodás esetén biztosítható legyen a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelme az áramütés ellen.
- (2) Egyedi kockázatmegelőző intézkedés megtétele szükséges, ha a munkaeszközt olyan magasban levő munkahelyen használják, ahol
- a) közvetlenül a munkavégzés helye mellett vagy alatt - függetlenül a szintkülönbségtől - olyan anyag van, ahol fennáll a belefulladás veszélye;
 - b) a munkaeszköz kiszolgálása a talajhoz képest 1 m-nél magasabb dobogóról, állványról vagy emelvényről történik;

c) a biztonsági és ergonómiai feltételeket kielégítő munkahely 2 m felett helyezkedik el.

17. (1) A munkaeszközt indítani csak az indító berendezés szándékos működtetésével lehet.

Ez vonatkozik

(2) az üzemszünet utáni újraindítás műveletére is, függetlenül attól, hogy az üzemszünet milyen okból következett be; az üzemállapotok (pl. sebesség, nyomás) jelentős változására is akkor, ha az újraindítás vagy az üzemállapotoknak a jelentős változása az érintett személyekre nézve veszélyt jelent.

(3) Az (2) bekezdésben meghatározott követelmény nem vonatkozik arra az esetre, ha a gép újraindítása, vagy a működési feltételek változása automatikus ciklusok szabályos egymástkövető ritmusának a következménye.

18. (1) A munkaeszközt jól látható, azonosítható és megfelelő jelzéssel rendelkező kezelőelemmel kell ellátni. A kezelőelemeket lehetőleg a veszélyes téren kívül és olyan módon kell elhelyezni, hogy működésük (ideértve a kezelő akaratától független vagy váratlan működtetést is) ne jelentsen veszélyt.

(2) A munkaeszköz-kezelőjének a fő kezelőhelyről egyértelműen látnia kell azt, hogy senki sem tartózkodik a veszélyes térben. Ha ez nem lehetséges, automatikusan működő biztonsági jelzést (hangjelzést, illetőleg világító; jelzést) kell adni a munkaeszköz elindítása előtt. A vezérlőrendszernek, amely a munkaeszköz kezelője biztosítja a szükséges jelzést, biztonságosnak kell lennie, meghibásodása vagy megrongálódása nem idézhet elő veszélyes helyzetet. Lehetővé kell tenni, hogy a kockázatnak kitett munkavállaló, illetve a munkavégzés hatókörében tartózkodókellő időben elkerülhesse, elháríthassa a munkaeszköz elindítása, illetve leállítása által előidézett veszélyt.

19. (1) Minden munkaeszközt el kell látni olyan kezelőelemmel, amely azt biztonságosan működteti, és biztosítja a munkaeszköz teljes leállítását.

(2) A munkaeszköz indító berendezésének kiválasztásánál figyelembe kell venni a várható üzemzavarokat, valamint az egyéb okok miatti üzemeltetési kieséseket. Minden kezelőhelyet el kell látni vészkipcsoló berendezéssel, amely a munkaeszköz részeit vagy egészét a veszély jellegétől függően leállítja úgy, hogy a munkaeszköz biztonságos állapotba kerül. Amikor a munkaeszköz vagy annak veszélyes részei leálltak, az érintett működtető egységek energiaellátását a vezérlésnek meg kell szakítania.

(3) A munkaeszközt - az (1) bekezdésben előírtakon túlmenően - a veszélyeitől és a rendes leálláshoz szükséges időtől függően el kell látni megfelelő számú vészkipcsoló berendezéssel.

(4) Műszaki megoldással kell biztosítani, hogy berendezés leállító rendelkezésének (kapsolójának) elsőbbsége legyen az indító rendelkezéssel (kapsolóval) szemben.

(5) A vészkipcsoló berendezés kezelőelemeit úgy kell elhelyezni, hogy azt a kezelő (kezelők), továbbá más, a veszély bekövetkezését észlelő személyek könnyen elérhessék, és veszélytelenül működtethessék.

20. (1) A leeső vagy kivágódó tárgyak veszélyével járó munkaeszközt el kell látni a veszély jellegének megfelelő védőberendezéssel.

(2) A gáz, gőz, aeroszol, folyadék vagy por kibocsátásával veszélyt, okozó munkaeszközt el kell látni megfelelő felfogó, elvezető, illetve elszívó berendezéssel a keletkezési helyen.

21. (1) Ha a munkavállalók védelme szükségessé teszi, a munkaeszközt vagy- annak részeit rögzítéssel vagy más módon' stabilizálni kell.

(2) Ha a munkaeszköz törése vagy szétesése veszélyeztetheti a munkavállalót, megfelelő védőintézkedéseket kell tenni.

(3) A munkaeszköz mozgó részeit el kell látni védőberendezéssel, amely elhatárolja a veszélyes területet vagy leállítja a veszélyes rész mozgását a veszélyes tér elérése előtt.

Olyan védőbe-rendezést kell alkalmazni, amely

- a) stabil kialakítású;
 - b) nem okoz többletkockázatot;
 - c) nem távolítható el, vagy nem hatástalanítható könnyen;
 - d) a mozgó résztől megfelelő távolságot biztosít;
 - e) nem akadályozza a munkaeszköz működésének figyelemmel kísérését;
 - f) lehetővé teszi a szereléshez vagy a karbantartáshoz szükséges műveletek elvégzését anélkül, hogy a védőberendezéseket leszerelnék, illetve a hozzáférést a munkavégzés területére korlátozza.
22. Munkaeszköz kezelésére, szerelésére, karbantartására szolgáló területeket az elvégzendő művelethez szükséges mértékben meg kell világítani.
23. A munkaeszköznek magas vagy igen alacsony hőmérsékletű részeit megfelelő védelemmel kell ellátni az érintés vagy túlzott megközelítés ellen. ,
24. A munkaeszközöket a munkavállalók biztonsága érdekében el kell látni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges egyértelmű, könnyen észrevehető és a munkavállaló által érthető jelöléssel, illetve figyelmeztető jelzéssel (pl. adattábla, gyártó adatai, kezelőgombok magyar nyelvű feliratait, piktogramok).
25. (1) Karbantartási műveleteket csak a munkaeszköz leállított állapotában szabad végezni. Ha ez nem lehetséges, megfelelő védőintézkedéseket kell tenni, vagy biztosítani kell, hogy az ilyen műveletek a veszélyes téren kívül elvégezhetők legyenek.
- (2) A munkaeszközt el kell látni könnyen felismerhető, szerkezettel, amellyel le lehet választani az energiaforrásról. Az energia visszatérése, a visszakapcsolás nem jelenthet veszélyt a munkavállalókra.
- (3) A gépi meghajtású teher emelés- és mozgatás céljára kialakított munkaeszközhöz megfelelő naplót kell rendszeresíteni, és abban a műszakonkénti vizsgálatokat, az esetleges meghibásodásokat és azok elhárításának tényét rögzíteni kell.
- (4) Biztosítani kell, hogy a munkavállalók biztonságosan bejuthassanak és tartózkodhassanak minden olyan területen, amely szükséges a munkaeszközzel történő munkavégzéshez.
- (5) Az (1) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni a munkaeszköz beállítása és karbantartása során is.

6.7. A mozgó munkaeszközök minimális kiegészítő követelményei

26. (1) A mozgó (önjáró és nem önjáró) munkaeszközöket úgy kell kialakítani és felszerelni, hogy a rajtuk elhelyezkedő munkavállalókat fenyegető kockázat megszüntethető vagy csökkenthető legyen az üzem közbeni helyváltoztatás során, ideértve a kerékkel való érintkezés, illetve a kerék vagy lánctalp közé történő beszorulás kockázatát is.
- (2) Ha a mozgó munkaeszköz és a hozzácsatlakozó kiegészítő berendezés, illetve vontatmány között az energiaátvivő rendszerben hirtelen blokkolás következik be, és emiatt kockázat alakulhat ki, azt a munkaeszköz megfelelő kialakításával vagy átalakításával kell elhárítani.
- Amennyiben a blokkolás nem küszöbölhető ki, valamennyi szükséges intézkedést meg kell tenni a veszély elhárítására.
- (3) A mozgó munkaeszköz egységei közötti energiaátvitelt biztosító berendezést el kell látni felfüggesztő szerkezettel, hogy a talajjal ne érintkezzen, ne súrlódjon, illetve ne szennyeződjék el. Amennyiben ez mégis bekövetkezik, úgy a javítás lehetőségét biztosítani kell.
- (4) Azt a mozgó munkaeszközt, amelyben munkavállaló tartózkodik, úgy kell kialakítani, hogy a rendeltetésszerű használat során a felborulásból, illetve átfordulásból eredő veszélyek csökkenjenek, ezért ezeket el kell látni

- a) olyan biztonsági berendezéssel, amely kizárja, hogy a munkaeszköz billenése meghaladja a negyedfordulatot;
- b) olyan berendezéssel, amely lehetővé teszi, hogy a rajta tartózkodó munkavállaló részére elegendő szabad hely maradjon, ha a negyedfordulatot meghaladó billenésből eredően szerkezeti összenyomódás következhet be;
- c) egyéb, az a), b) pontban meghatározott védelmi hatékonyságot biztosító berendezéssel.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott berendezések a munkaeszköz részeként vagy önállóan is alkalmazhatók. Alkalmazásuk mellőzhető, ha a munkaeszköz csak a szükséges stabilitás megteremtése után válik használhatóvá, vagy a kialakítása olyan, amely lehetetlenné teszi az átfordulást, illetve felborulást.

(6) Amennyiben fennáll a veszélye annak, hogy a munkaeszközön a kezelővel együtt ott tartózkodó munkavállaló a felborulás, illetve átfordulás miatt a munkaeszköz részei, illetve a padozat közé beszorulhat, részére olyan műszaki megoldást kell alkalmazni, amely biztosítja ilyen esetekben, az ülésben maradását.

27. (1) Szállítóeszközt csak a borulás kockázatát csökkentő, illetve megszüntető olyan megoldással (berendezéssel) lehet üzemeltetni, amely

- a) megakadályozza a szállítóeszköz borulását, vagy
- b) biztosítja, hogy felborulás esetén a szállítóeszközön helyet foglaló munkavállaló részére az eszköz elemei, illetve az elemek és a padozat között elegendő szabad tér maradjon, vagy
- c) lehetővé teszi, hogy a munkavállaló az ülésben maradjon úgy, hogy a felboruló munkaeszköz részeivel ne kerülhessen érintkezésbe.

(2) Az (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott követelmény teljesíthető vezetőfülke alkalmazásával is.

28. Azoknak az önjáró munkaeszközöknek, amelyek mozgása a munkavállalókra kockázatot jelenthet, az alábbi követelményeket kell kielégíteni:

- a) Berendezés- alkalmazásával meg kell akadályozni a munkaeszközöknek a kezelő akaratától független elindítását.
- b) Berendezéssel kell kiküszöbölni a pályához kötött munkaeszközök egyidejű mozgása során ezek összeütközését.
- c) A munkaeszközt fék- és rögzítő berendezéssel kell felszerelni.
- d) Amennyiben biztonsági szempontból szükséges, a munkaeszközön legyenek könnyen hozzáférhető helyen olyan kezelőelemek vagy automatikusan kioldódó vészkipcsoló berendezések, amelyek a fő működtető rendszer meghibásodása esetén biztosítják a berendezés lefékezését és megállítását.
- e) Megfelelő látóteret kell biztosítani - szükség esetén segédeszköz (p1. látóteret kibővítő elektronikus képátviteli rendszer, optikai rendszer, periszkóp, látószöveget bővítő lencse) alkalmazásával - a munkaeszköz vezetője részére.
- f) A munkaeszköz rendelkezzen a munkavállalók biztonságos munkavégzésének, az elvégzendő munka követelményeinek megfelelő olyan világító berendezéssel, amely elegendőbiztonságot nyújt a munkavállaló számára éjszakai vagy elégtelen világítási körülmények közötti alkalmazás esetére.
- g) Amennyiben a munkaeszköz, illetve a hozzákapcsolt pótkocsi, vagy a rajta elhelyezett rakomány tűzveszély kockázatát rejtje magában, és ezáltal veszélyeztetheti a munkavállalót, a munkaeszközön vagy az alkalmazás helyén álljon rendelkezésre a tűz leküzdéséhez szükséges eszköz.
- h) A távvezérelt munkaeszköz önműködően álljon le, ha az ellenőrzött vezérlési zóna határára ér.

- i) Az a távvezérelt munkaeszköz, amely a munkavállalónak ütközhet, vagy őt valaminek nekiszoríthatja, rendelkezzen olyan védőberendezéssel, amely az összeütközés, illetve összenyomás veszélyét csökkenti, illetve kiküszöböli.
29. (1) Önjáró munkaeszközt csak megfelelő vezetői, illetve kezelői engedéllyel rendelkező munkavállaló vezethet és kezelhet. Részére a megfelelő útmutatásokat - ahol szükséges írásban - a biztonságos működtetés érdekében meg kell adni.
- (2) Az önjáró munkaeszköz munkaterületen történő mozgásához szükséges közlekedési szabályokat meg kell határozni.
- (3) Szervezési intézkedéseket kell hozni annak érdekében, hogy az önjáró munkaeszközök munkakörzetébe a munkavállaló gyalogosan ne léphessen be.
- (4) Ha a munkavállaló munkahelyén a munkáját mozgásban vagy állva végzi, megfelelő intézkedésekkel kell kizárni a mozgó munkaeszköztől történő sérülést.
- (5) A munkavállaló akkor tartózkodhat a mozgásban lévő önjáró és nem önjáró munkaeszközön, ha erre a célra biztonságos tartózkodási helyet alakítottak ki. Amennyiben a munkát mozgás közben szükséges elvégezni, a munkaeszköz sebességét ennek megfelelően kell megválasztani.
- (6) A belső égésű motorral kialakított önjáró munkaeszközt csak akkor lehet zárt munkatérben használni, ha a munkatérben az egészséget nem veszélyeztető és elegendő mennyiségű levegő áll rendelkezésre.

6.8. A terhek emelésére használt munkaeszközök minimális követelményei

30. (1) Tartósan helyhez kötött emelőgép céljára csak-olyan munkaeszköz használható, amely az alkalmazás teljes időtartama alatt stabilitását és terhelhetőségét - különös figyelemmel az emelendő terhekre, a terhelések felfüggesztési és a teherviselő elemek csatlakozási pontjaira - megőrzi.
- (2) A tehermozgatáshoz szükséges emelőgép kiválasztásánál figyelembe kell venni az emelendő terhek tömegét, alakját, a terhek felfüggesztési és a teherviselő elemek csatlakozási pontjait, a függesztő eszközök alkalmazhatóságát és az emelés idején fennálló légköri viszonyokat.
31. A terhek emelésére használt munkaeszközön világosan és jól látható módon kell jelölni a névleges teherbírás értékét. A munkaeszköz egyes üzemállapotaira engedélyezett tényleges teherbírás értékeit az emelőgép kezelője által jól látható helyre felszerelt táblán kell rögzíteni.
32. (1) A teherfelvevő és függesztő eszközöket úgy kell jelölni, hogy a biztonságos használatukhoz szükséges tulajdonságaik felismerhetőek legyenek.
- (2) Ezen eszközöket úgy kell tárolni, hogy rongálódásuk és károsodásuk ne következhesen be: Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos állapotukról minden munkakezdés alkalmával meg kell győződni.
33. Ha a munkaeszközt nem személyek emelésére alakították ki, és a használati célja eltéveszthető, jól felismerhető és egyértelmű jelöléssel kell az alkalmazási területét jelezni.
34. A tartósan helyhez kötött emelőgépeket úgy kell telepíteni, hogy a teher munkavállalóval történő ütközésének, lezuhanásának, az emelő horogból és a teherfelvevő eszközökből véletlenül történő kialakulásának, illetve a nem kívánt egyéb veszélyek kialakulásának a kockázata csökkenjen.
35. A mozgó vagy szétszerelhető emelőgépet úgy kell felállítani és használni, hogy stabilitása az üzemeltetés során minden előre látható veszélyre és a talaj jellegére is figyelemmel biztosított legyen, és ne álljon fenn a borulás, illetve a megcsúszás kockázata.
36. (1) Azokat az emelőgépeket, amelyeket a munkavállalók emelésére vagy mozgatására használnak, úgy kell kialakítani, hogy
- a) a személytartó szerkezet lezuhanásából keletkező kockázatot erre alkalmas berendezés megakadályozza;

- b) az a munkavállalónak a személytartó szerkezetből történő kiesési kockázatát kizárja;
- c) az a munkavállaló beszorulását, összenyomását, illetve a tárgyakkal történő nem szándékos érintkezését kizárja;
- d) a berendezés meghibásodása esetén a függve maradó személytartóban helyet foglaló munkavállaló ne kerüljön veszélybe, és mentése biztosítható legyen.

(2) Ha az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kockázat nem elhárítható, a követelmény teljesíthető a megnövelt biztonsági tényező figyelembevételével alkalmazott kötél állapotának napi ellenőrzésével.

37. (1) A munkavállalókat csak erre a célra kialakított emelőgéppel, illetve kiegészítő berendezéssel lehet emelni:

(2) Kivételesen technológiai, kármegelőzési okból az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően is lehet emelni a munkavállalót, ha a munkáltató megfelelő intézkedéseket tesz a biztonságos emelés feltételeinek maradéktalan megvalósítására és biztosítja az emelés idejére a szükséges felügyeletet.

(3) Amíg a munkavállalók a személytartó szerkezetben tartózkodnak, az emelőgép vezérlő állását annak kezelője nem hagyhatja el. A kezelő és a személytartó szerkezetben tartózkodó között az emelés teljes időtartama alatt a szóbeli kommunikáció lehetőségét biztosítani kell. Az emelés megkezdése előtt a mentés feltételeit meg kell tervezni, és biztosítani kell, hogy a munkavégzés teljes ideje alatt a mentéshez szükséges, megfelelő biztonságot nyújtó eszközök rendelkezésre álljanak.

38. Megemelt terhet csak leesés elleni védelemmel ellátott munkaterület felett szabad mozgatni, függő teher alatt munkavállalók nem tartózkodhatnak. Ha a munkát nem lehet más módon elvégezni, mint a megemelt teher munkavállalók feletti mozgatásával, a szükséges biztonsági intézkedéseket a munkáltató meghatározza, és intézkedéseket tesz a munka ennek megfelelő végzésére. Ilyen esetben erőzárás elvén működő megfogó szerkezet, illetve elektromágnes emelő nem alkalmazható.

39. Ha két vagy több, nem kézzel vezetett teher emelésére állítanak fel, illetve szerelnek össze helyhez kötött emelőgépeket úgy, hogy azoknak a hatósugara egymásba ér, megfelelő intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a terhek és a munkaeszközök szerkezeti elemeinek összeütközése ne következhesen be.

40. A mozgó munkaeszközzel történő teheremelés esetén a gyártó által meghatározott, a helyi körülmények figyelembevételével alkalmazott kitérítőkészítők és egyéb segédeszközök alkalmazásával kell megakadályozni az emelőgép megbillenését, felborulását, elmozdulását, megcsúszását. Az emelés megkezdése előtt a stabilitás meglétét a munkaeszköz kezelőjének ellenőrizni kell.

41. Amennyiben a terhek emelésére kialakított munkaeszköz kezelője a teher emelésének teljes folyamata alatt nem tudja annak biztonságos mozgását közvetlenül vagy megfelelő segédeszköz alkalmazásával folyamatosan figyelemmel kísérni, a feladat ellátására más, megfelelő képesítéssel rendelkező személyt is kell biztosítani. E személy feladata a biztonságos irányítás. A munkáltatónak biztosítani kell a munkaeszköz kezelője és az irányítást végző személy között a folyamatos, közvetlen kommunikáció lehetőségét, továbbá szervezési intézkedéseket kell tennie az emelt tehernek a munkavállalókat, illetve a munkakörnyezetet veszélyeztető ütközésének megelőzésére.

42. A teheremelés munkafolyamatát úgy kell megszervezni, hogy a tehernek a teherfelvő eszközre kézzel történő felfüggesztése vagy levétele az e feladatot ellátó munkavállaló által biztonságosan legyen elvégezhető különösen, ha a munkavállaló közvetlenül vagy közvetve kezeli a munkaeszközt.

43. Valamennyi emelési műveletet körültekintően kell megtervezni, és oly módon megvalósítani, illetve felügyelni, hogy a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók egészségének és biztonságának védelme biztosítva legyen.

44. Ha a terhet egyidejűleg két vagy több munkaeszkővel emelik, az együttes munkavégzés biztonsága érdekében külön technológiai utasítást kell kiadni, és az abban foglaltak megvalósítását ellenőrizni kell.
45. (1) A terhek emelésére kizárólag olyan emelőgépek alkalmazhatóak, amelyek az emelt terhet a részleges, illetve teljes energia kimaradás esetén is biztosan megtartják. Amennyiben ez teljes biztonsággal nem lehetséges, úgy a munkáltató intézkedéseket tesz a munkavállalókat fenyegető veszélyek megelőzése érdekében.
- (2) Függő terhet nem szabad felügyelet nélkül hagyni, kivéve, ha a veszélyes térbe történő belépést műszaki eszközök alkalmazásával lehetetlenné tették, az emelő szerkezeten a teher rögzítése biztonságosan megtörtént, és a teher függésben tartása biztosított.
46. A terhek mozgatására szabódban használt emelőgépekkel végzett tevékenységet le kell állítani, ha a munkaeszköz működésének biztonságát és biztonságos használatát az időjárási körülmények veszélyeztetik. Ilyen esetben a munkaeszköz használati tájékoztatója által meghatározott intézkedéseket kell megtenni, különös tekintettel a munkaeszköz felborulásának megelőzésére.
47. A terhek emelésére használt munkaeszközök részletes üzemeltetési követelményeit az Mvt. 11. §-a szerint kiadott szabályzatok tartalmazzák. A magasban lévő munkahelyen ideiglenesen végzett munkánál használt munkaeszközökre vonatkozó általános követelmények

6.9. A magasban lévő munkahelyen ideiglenesen végzett munkánál használt munkaeszközökre vonatkozó általános követelmények

48. (1) Azokon a magasban lévő munkahelyeken, ahol ideiglenesen végeznek munkát, és a munka elvégzéséhez szükséges biztonságos és ergonómiai feltételeket kielégítő munka, vagy tartózkodási területet nem lehet biztosítani, ott olyan munkaeszközöket kell a munkavállaló rendelkezésére bocsátani, amelyek megfelelnek az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításához és fenntartásához szükséges feltételeknek.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettség teljesítése során az egyéni védelem alkalmazásával szemben elsősorban kollektív műszaki védelmet kell biztosítani. Ez különösen a kockázatok megelőzésére és kiküszöbölésére alkalmas berendezés megválasztásával, használatával, a használatra vonatkozó speciális képzéssel, meghatározott időszakonkénti kiegészítő vizsgálatával történhet.
- (3) Az alkalmazandó munkaeszköz méretét az előrelátható igénybevétel és az elvégzendő munkafeladatok alapján úgy kell megválasztani, hogy a munkát biztonságos körülmények között lehessen végezni.
- (4) A munkahelyek megközelítésének módját, illetve az oda történő feljutást biztosító legalkalmasabb eszközt az igénybevétel gyakorisága, az áthidalandó magasságkülönbség és a használat várható időtartamának figyelembevételével kell megválasztani. Biztosítani kell veszély esetére a menekülés lehetőségét is.
- (5) A munkahelyre történő feljutást biztosító munkaeszközről a munkaszintre, az állványok járólapjára, járósíntjére történő átlépés és onnan a visszalépés nem növelheti a lezuhanás kockázatát.
49. A létrák fellépői, illetve fokai munkaszintként csak akkor használhatók, ha más biztonságosabb munkaeszköz alkalmazása nem indokolt a kockázat alacsony szintje, a tervezett használat rövid ideje, vagy a helyszín olyan adottságai miatt, amelyeket a munkáltató nem tud megváltoztatni.
50. (1) A magasban lévő munkahely megközelítéséhez, illetve a munkaeszköz munkavégzési helyzetbe állításához kötél (kötéltechnika) csak akkor használható, ha az elvégzett kockázatértékelés szerint (Mvt. 54. §) a munka biztonságosan elvégezhető, és más, biztonságosabb munkaeszköz használata nem indokolt. A kockázatértékelés megállapításai, továbbá az elvégzendő munka időtartama és jellege alapján a biztonsági és ergonómiai szempontokat kielégítő munkaeszközök kombinációját (munkahelyzet-rendszert) kell alkalmazni.

(2) Az előzőekben leírtak alapján kiválasztott munkaeszköz biztonságos alkalmazásának feltételeit - annak típusától függően - úgy kell meghatározni, hogy a munka során a munkavállalón fenyegető veszélyt a lehető legalacsonyabb szinten lehessen tartani. Szükség esetén a munkavállalók lezuhanását megakadályozó rendszert kell alkalmazni.

(3) A munkavállalók lezuhanását megakadályozó rendszerek kellő szilárdságúak legyenek, és azokat úgy kell kialakítani, hogy a magasból történő lezuhanást megakadályozzák, illetve a munkavállalóknak sérülést ne okozzanak. A kollektív műszaki védelmet nyújtó lezuhanást gátló rendszer csak a létrák becsatlakozási pontjainál, illetve a lépcsők bejáratainál szakítható meg.

(4) Abban az esetben, ha a munkavégzési technológia miatt a munkavállalók lezuhanását megakadályozó rendszert átmenetileg el kell távolítani, helyette hatékony kiegészítő biztonsági megoldásokat kell alkalmazni. A munkát csak akkor szabad megkezdeni, ha a kiegészítő védelmet kialakították. Ha a munkát befejezték vagy átmenetileg abbahagyták, a munkavállalók lezuhanását megakadályozó rendszert az eredeti állapotának megfelelően kell visszaállítani.

51. Magasban ideiglenesen munkát csak akkor szabad végezni, ha az időjárási feltételek a munkavállaló egészségét és biztonságát nem veszélyeztetik.

6.10. Létrák használatára vonatkozó előírások

52. (1) A létrát úgy kell felállítani, hogy az a használata alatt stabil legyen. A hordozható létrák lábait tartós, erős, megfelelő méretű szilárd alapra kell helyezni úgy, hogy a létrafokok vízszintes helyzetben maradjanak. A támasztó, illetve -függesztett létrákat - a kötélletrák kivételével - elcsúszás és kilengés ellen biztosítani kell.

(2) A kétágú, valamint a kétágú, fellépővel és korláttal ellátott létrák lábainak szétcsúszását a használat teljes időtartama alatt a lábak alsó részeinek rögzítésével vagy a szétcsúszást megakadályozó elemmel, illetve más egyenértékű megoldással kell megakadályozni.

(3) A munkaszintek megközelítését lehetővé tevő létrát úgy kell megválasztani és elhelyezni, hogy az elegendő magasságban nyúljon ki az elérendő munkaszint fölé, és ezzel lehetővé tegye a biztonságos kapaszkodást, kivéve, ha a munkaszintre történő fellépéshez szükséges biztonságot másként valósították meg.

(4) A kitolható, az átalakítható és az egymásba illesztett (többtagos) létrát úgy szabad használni, hogy a létraelemek egymáshoz képest ne mozdulhassanak el. A vontatható létrákat használatuk előtt elmozdulás ellen biztosítani kell.

(5) A létrát csak úgy lehet használni, hogy a kapaszkodás és a biztonságos állás lehetősége mindenkor biztosított legyen. Amennyiben a létrára teherrel kell felmenni, ez nem korlátozhatja a kapaszkodás lehetőségét.

6.11. A munkaállványok használatára vonatkozó követelmények

53. (1) Csak olyan, a helyszínen épített munkaállványt, előre gyártott munkaállványt és gördíthető munkaállványt szabad használni, amelyet a vonatkozó nemzeti szabvány előírásai vagy azzal legalább egyenértékű műszaki megoldás szerint terveztek, méreteztek, és a stabilitását ellenőrizték.

(2) Ha a kiválasztott munkaállványnak a méretezési adatai nem állnak rendelkezésre vagy a méretezési adatok a tervezett szerkezeti összetételnek nem felelnek meg, akkor szilárdsági és állékonysági számításokat kell végezni az általánosan elismert, munkaállványra vonatkozó építési és méretezési szabályoknak megfelelően.

(3) A kiválasztott munkaállványt csak a munkáltató által kijelölt, megfelelő képzéssel és szakmai gyakorlattal rendelkező személy által készített építési - az alkalmazás követelményeit rögzítő -, üzemeltetési és bontási terv szerint kell felépíteni, használatba venni; illetve lebontani. Az általános alkalmazási terv készülhet a nemzeti szabványban meghatározottak alapján vagy azzal legalább egyenértékű, olyan műszaki megoldás szerint, amely részletesen tartalmazza az alkalmazás helyén fennálló körülményekre vonatkozó követelményeket.

(4) Az alkalmazandó munkaállvány elemeinek méretét, formáját és elhelyezését az elvégzendő munka követelményeinek megfelelően kell meghatározni. Az elemek legyenek alkalmasak a munkaműveletekből adódó terhelés viselésére, biztosítsák a veszélytelen munkavégzést és -közlekedést. Az állványelemeket úgy kell elhelyezni és összeszerelni, hogy az egyes elemek a használat során ne tudjanak elcsúszni. A munkaállvány egyes elemei és a leesés elleni védelem elemei között nem lehet a munkavállalók életét vagy testi épségét veszélyeztető közbenső nyílás vagy tér.

54. (1) Munkaállványokat csak a munkáltató által kijelölt, megfelelő képesítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkező személy közvetlen irányításával szabad építeni, bontani vagy azokon jelentős átalakítást végezni.

(2) A munkaállvány építését, átalakítását, bontását végző munkavállalókat az e tevékenységek biztonságos elvégzéséhez szükséges szakmai ismeretekről, továbbá a lehetséges veszélyekről és kockázatokról, a védekezés módjáról ki kell oktatni.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott oktatásnak legalább az alábbiakra kell kiterjednie:

- a) A munkaállvány építési, bontási, illetve átépítési tervének megismertetése.
- b) A munkaállvány építési, bontási, illetve átépítési munkáinak biztonságos elvégzésére vonatkozó műszaki és biztonsági követelmények megismertetése.
- c) A személyek és tárgyak lezuhanásának megelőzése érdekében szükséges intézkedések.
- d) Azok az előírások, amelyeket az állványzatot veszélyeztető kedvezőtlen, viharos időjárás körülményei között meg kell tartani.
- e) A megengedett terhelhetőség.
- f) Az építés, bontás, illetve átalakítás során felmerülő, a munkavállalók életét, testi épségét veszélyeztető kockázatok.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott személynek és az érintett munkavállalóknak rendelkezniük kell a munkaállvány építési és bontási tervével, illetve a szükséges utasításokkal.

55. (1) A munkaállvány tartó elemeinek az elcsúszását a felfekvési területen történő rögzítéssel vagy az elcsúszást megakadályozó elemmel, illetve más hasonló, azonos értékű megoldással kell biztosítani. A terhelt felület teherviselő képessége feleljen meg legalább az adott állványosztálynak. A munkaállvány állékonyágát biztosítani kell. A gördíthető munkaállványokat akaratlan elmozdulás ellen az e célra kialakított fékberendezéssel kell rögzíteni.

(2) Amennyiben a munkaállvány egyes elemei az állványépítés során - pl. az építkezés, bontás, illetve átalakítás alatt - még nem használhatók, akkor ezeket az állványelemeket a munkahelyen alkalmazandó biztonsági és egészségvédelmi jelzésekről szóló külön jogszabály szerint kialakított, az illetéktelennek belépést tiltó jellel kell ellátni, és megközelítésüket elkerítéssel kell megakadályozni.

6.12. A feljutást és a helyzetbe állítást kötelekkel megvalósító megoldásra vonatkozó előírások

56. Ha a magasban levő ideiglenes munkahelyre a feljutást és a munkaeszköz munkavégzési helyzetbe állítását kötelek segítségével valósítják meg, akkor az alábbi követelményeket kell teljesíteni:

- a) A munkavégzéshez két, egymástól független rögzítési ponttal rendelkező kötelet kell biztosítani, amelyből az egyik az ereszkedő, illetve rögzítő kátét (munkakötél), a másik pedig a biztosító kötél.
- b) A munkavállalók részére a biztosító kötélnél csatlakoztatott teljes testhevederzet biztosítva legyen, és azt a munkát végző használja.
- c) Az ereszkedő, illetve rögzítő kötélnél a szükséges irányú haladást lehetővé tevő, a leesés megelőzésére szolgáló önzáró eszközzel legyen ellátva arra az esetre, ha a munkát végző

elveszíti az ellenőrzést saját mozgása felett. A biztosító kötelet szinkronizált mozgású, a munkavállaló haladását követő, lezuhanását megakadályozó rendszerrel kell ellátni.

- d) A munkavállaló által a munkavégzés során használt munkaeszközöket és egyéb segédeszközöket a munkahelyzet-rendszerhez vagy a segédkötélhez kell rögzíteni.
- e) A munkát előzetesen meg kell tervezni, és a munkavégzés alatt folyamatosan felügyeletet kell biztosítani oly módon, hogy a felügyeletet ellátó személy szükség szerint bármikor segítséget tudjon nyújtani. Biztosítani kell, hogy a veszélyes helyzetbe került munkavállalót menteni lehessen.
- f) Az érintett munkavállalót a munkavégzéshez szükséges ismeretekre és az alkalmazott munkafolyamatra vonatkozóan elméleti és gyakorlati oktatásban kell részesíteni, ideértve a szükséges mentési eljárás megismertetését is. Rendkívüli körülmények között, amikor a kockázatértékelés megállapítása szerint a két kötél alkalmazása a munka során fokozott veszélyt jelentene, megengedhető - a munkáltató írásos engedélye alapján - egy kötél használata. Ilyen esetben a munkavégzés felelős irányítója a munkaterületet nem hagyhatja el, és a munkát személyesen kell felügyelnie.

6.13. A képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményei

57. Az intézményben az 50/1999. (XI.03.) EüM rendelet előírásait kell alkalmazni minden képernyős munkakörű munkavállalóra.
- Képernyős munkakör fogalma: olyan munkakör, amely a dolgozó napi munkaidejéből legalább négy órát képernyős munkahelyen képernyős eszköz használatát igényli.
 - Az intézményben érintett képernyős munkakörök az irodai adminisztratív munkakörök.
 - Éleslátást biztosító szemüveg fogalma: a szemészeti szakvizsgálat eredményeként meghatározott, a képernyő előtti munkavégzéshez szükséges szemüveglencse és ennek a lencsének a rendeltetésszerű használatához szükséges keret, ide nem értve a dolgozó által a képernyő előtti munkavégzéstől függetlenül egyébként is használt szemüveget és kontaktlencsét.
58. A számítógépes munkahelyeken - a dolgozó és a munkaszervezésért felelős munkahelyi vezető közreműködésével - a munkavégzést úgy kell megszervezni, hogy:
- A számítógépen történő folyamatos munkavégzés esetén óránként legalább 10 perc (össze nem vonható) szünetet kell biztosítani. Ezen időszak alatt az érintett dolgozó a más irányú (számítógéphez nem kötött) munkafadatait köteles ellátni.
 - A számítógépen történő munkavégzés összes ideje a napi hat óra időtartamot ne haladja meg.
59. A látásvizsgálat lehetőségét a képernyős munkakörben történő foglalkoztatás megkezdése előtt, ezt követően kétévenként, amennyiben olyan látási panasz jelentkezik, amely a képernyős munkával hozható összefüggésbe biztosítani kell minden számítógép előtt dolgozó részére.
60. A vizsgálatot a foglalkoztatás-egészségügyi szolgáltatást nyújtó orvos végzi el, ahova a munkavállalónak "Beutalás munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatra" nyomtatvánnyal együtt kell mennie. Abban az esetben, ha megállapítja, hogy a munkavállaló részére szükséges lehet az éleslátást biztosító szemüveg, szemészeti szakvizsgálatra utalja be.
61. A munkavállaló szemészeti vizsgálatra történő beutalása "Beutalás képernyő előtti munkavégzéshez kapcsolódó szemészeti vizsgálatra" elnevezésű nyomtatványon, pecsételve aláírással történhet. A beutalón fel kell tüntetni a "képernyős munkahely" kitétel.
62. Ha a szemészeti szakvizsgálat szerint indokolt, a dolgozót megfelelő éleslátást biztosító szemüveggel kell ellátni.

7. FEJEZET

MUNKABALESETEK, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK BEJELENTÉSE,

- 1) A munkabalesetet és a foglalkozási megbetegedést – ideértve a fokozott expozíciós eseteket is – be kell jelenteni, ki kell vizsgálni, és nyilvántartásba kell venni. A fentieket munkabaleset esetén – a munkáltató, foglalkozási megbetegedés esetén a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszternek az egészségügyért felelős miniszterrel egyetértésben kiadott rendeletében meghatározott szerv (személy) teljesíti.
- 2) A munkáltató a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések bejelentése, kivizsgálása és nyilvántartása során a sérült (megbetegedett) következő személyes adatait rögzíti: név (ideértve a születési nevet is), anyja neve, társadalombiztosítási azonosító jele (taj-száma), születési hely és időpont, nem, állampolgárság, lakóhely (lakcím). A munkáltató esetében az adószámot kell feltüntetni, amennyiben adószámmal nem rendelkezik, személyes adataként saját adóazonosító jelét is rögzítenie kell
- 3) A munkáltatónak minden munkaképtelenséggel járó munkabalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálnia, és a kivizsgálás eredményét munkabaleseti jegyzőkönyvben kell rögzítenie. A munkaképtelenséget nem eredményező munkabaleset körülményeit is tisztázni kell, és annak eredményét nyilvántartásba kell venni.

A munkabaleseti nyilvántartásnak – fentiekén túlmenően – a következő adatokat kell tartalmaznia:

- ✓ a munkabaleset – minden évben 1-es sorszámmal kezdődő – számát;
 - ✓ a sérült munkakörét;
 - ✓ a sérülés időpontját, helyszínét, jellegét, rövid tényállását;
 - ✓ a sérült ellátásra tett intézkedést;
 - ✓ annak tényét, hogy a sérült folytatta-e munkáját;
- 4) A munkabaleseti nyilvántartást a munkáltató székhelyén vagy a munkáltató nyilvántartását vezető szervezeténél (irodánál) összesítve, és minden területileg elkülönült szervezeti egységénél külön-külön vezetni kell.
 - 5) A súlyos munkabalesetet a munkáltatónak - telefonon, telefaxon, e-mailben vagy személyesen - haladéktalanul be kell jelentenie a rendelkezésre álló adatok közlésével a munkabaleset helyszíne szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szerve munkavédelmi felügyelősége (a továbbiakban: munkavédelmi felügyelőség) felé,
 - 6) Súlyos munkabaleset esetén a munkáltató a munkavédelmi felügyelőség megérkezéséig köteles a baleseti helyszínt a mentést követően balesetkori állapotában megőrizni. Ha a balesetkori állapot megőrzése további súlyos veszélyhelyzetet idézne elő vagy jelentős anyagi kárral járna, akkor a baleseti helyszínről fényképet, videofelvételt vagy egyéb, a munkabaleset kivizsgálását elősegítő dokumentumot kell készíteni.
 - 7) A súlyos munkabalesetről készített jegyzőkönyvnek a munkavédelmi felügyelőséghez történő megküldésekor másolatban mellékelni kell a munkáltatói balesetvizsgálat teljes dokumentációját így különösen:
 - a) a meghallgatási jegyzőkönyveket,
 - b) a szakmai képzettséget igazoló dokumentumot,
 - c) a kezelési jogosultságot igazoló dokumentumot,
 - d) az egészségügyi alkalmasságot igazoló dokumentumot,
 - e) az üzembe helyezést dokumentáló iratot,
 - f) időszakos biztonsági felülvizsgálatot dokumentáló iratot,
 - g) a kockázatértékelést dokumentáló iratot,
 - h) fényképfelvételeket, videófelvételeket,
 - i) a belső szabályzatok vonatkozó részeit.

- 8) A munkabaleset és a foglalkozási megbetegedés kivizsgálása során fel kell tárni a kiváltó és közreható tárgyi, szervezési és személyi okokat, és ennek alapján intézkedéseket kell tenni a munkabaleset és a foglalkozási megbetegedések megelőzésére.
- 9) A fentiekben leírt vizsgálat dokumentációját a munkabaleseti nyilvántartásban szereplő sorszámmal kell ellátni. Ezt a sorszámot a munkabaleseti jegyzőkönyvön is fel kell tüntetni.
- 10) Munkabiztonsági szaktevékenységnek minősül a súlyos munkabaleset, valamint az olyan - munkaeszköz, illetve technológia által okozott - munkabaleset kivizsgálása, amely kettőnél több személy egyszerre (egy időben), azonos helyen történő sérülését vagy más egészségkárosodását okozta.
- 11) A sérült, illetőleg a balesetet észlelő személy köteles a balesetet, a munkát közvetlenül irányító személynek haladéktalanul jelenteni.
- 12) A munkáltatónak minden bejelentett, illetve tudomására jutott balesetről meg kell állapítania, hogy munkabalesetnek tekinti-e. Ha nem tekinti munkabalesetnek, akkor erről és a jogorvoslat lehetőségéről a sérültet, halálos baleset esetén a hozzátartozót értesítenie kell.
- 13) A munkáltatónak a munkaképtelenséget okozó munkabalesetet - az arról történő tudomásszerzését követően - haladéktalanul ki kell vizsgálnia. A vizsgálat megállapításait olyan részletesen kell rögzíteni - tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyvvel, helyszínrajzzal, fényképpel stb. -, hogy az alkalmas legyen a munkabaleset okainak felderítésére és vita esetén a tényállás tisztázására.
- 14) A munkáltatónak lehetővé kell tennie a munkavédelmi képviselő részvételét a munkabaleset kivizsgálásában.
- 15) A munkabaleset bekövetkezésétől számított 3 év után a munkáltató a törvényben foglaltak alapján nem köteles a munkabalesetet bejelenteni, kivizsgálni és nyilvántartásba venni.
- 16) A munkabaleseti nyilvántartást a munkáltató székhelyén vagy a munkáltató nyilvántartását vezető szervezeténél (irodánál) összesítve, és minden területileg elkülönült szervezeti egységénél külön-külön vezetni kell. A munkáltató azon szervezeti egységénél, ahol időszakosan és rövid időtartamban történik a munkavégzés, így különösen a kizárólag irattárolásra, műszeres vagy egyéb ellenőrzésre szolgáló egységnél, telephelyen, nem kötelező munkabaleseti nyilvántartást vezetni.
- 17) Ha a sérült a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá ha az érintett munkavállaló a foglalkozási megbetegedés vagy a fokozott expozíciós eset kivizsgálásának elmulasztását sérelmezi, illetve ha a munkavállaló vitatja a sérülés súlyosságával kapcsolatos munkáltatói megállapítást, a területileg illetékes munkavédelmi hatósághoz fordulhat. A munkavédelmi hatóság a foglalkozási megbetegedés gyanúját panaszoló vagy annak kivizsgálása elmulasztását sérelmező személyt a bejelentésre jogosult orvoshoz vagy a munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi szervhez irányítja.
- 18) A keresőképtelenséget okozó munkabalesetet haladéktalanul ki kell vizsgálni. A vizsgálat megállapításait olyan részletesen kell rögzíteni (pl. tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyvvel, helyszínrajzzal, fényképpel), hogy az alkalmas legyen a baleset okainak felderítésére és vita esetén a tényállás tisztázására.
- 19) A kivizsgálás során nyert adatokat, tényeket - ideértve a munkabalesetből eredő munkaképtelenségnek a későbbiekben megállapított időtartamát is – jelen szabályzat 7. számú melléklet szerinti munkabaleseti jegyzőkönyvben kell rögzíteni. Ha a sérült állapota vagy a munkabaleset jellege miatt a vizsgálatot az adatszolgáltatás időpontjáig nem lehet befejezni, akkor ezt a tényt a jegyzőkönyvben meg kell indokolni.
- 20) A jegyzőkönyvet minden sérültről külön-külön kell kiállítani.
- 21) A munkáltató köteles a kivizsgálás befejezésekor, de legkésőbb a tárgyhót követő hónap 8. napjáig megküldeni a jegyzőkönyvet
 - a) a sérültnek, halála esetén hozzátartozójának;

- b) a halált, illetve a három napot meghaladó munkaképtelenséget okozó munkabalesetről a munkabaleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi felügyelőségnek, illetve a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (a továbbiakban: MBFH) munkabaleset helyszíne szerint illetékes területi szervének;
- c) külföldi kiküldetés, külszolgálat, munkaerő-kölcsönzés esetén a magyarországi székhelyű munkáltató magyar munkavállalójának a *b)* pont szerinti munkabalesetéről a munkáltató székhelye szerint illetékes munkavédelmi felügyelőségnek, illetve az MBFH munkáltató székhelye szerint illetékes területi szervének;
- d) az Országos Egészségbiztosítási Pénztárnak, a társadalombiztosítási kifizetőhelynek, ennek hiányában az illetékes egészségbiztosítási szakigazgatási szervnek;
- e) munkaerő-kölcsönzés, kirendelés esetén a kölcsönbeadó, kirendelő munkáltatónak.
- 22) Az a munkáltató köteles a munkabaleset kivizsgálására, bejelentésére és nyilvántartására vonatkozó előírásokat teljesíteni, amely (aki) a sérültet szervezett munkavégzés keretében foglalkoztatja.
- 23) Ha sérült, vagy halála esetén hozzátartozója a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását sérelmezi, a munkavédelmi hatósághoz fordulhat.
- 24) Olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak és a sérült munkáltatója a munkabaleset bekövetkezésekor nem azonosítható, a súlyos munkabaleset bejelentési kötelezettsége tekintetében az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a sérült munkavállaló munkáltatója az, aki a tevékenységet a munkahelyen ténylegesen irányítja. Amennyiben a munkáltató személye így sem állapítható meg, akkor a munkáltatónak azt kell tekinteni, akinek a területén a munkavégzés folyik.
- 25) Ha a munkabaleset tanulót, hallgatót a szakképzése megszerzéséhez szükséges gyakorlati képzés során, nem a nevelési, oktatási intézményben éri, munkáltatón az őt foglalkoztatót kell érteni. Ettől az intézmény és a foglalkoztató szerződésben eltérhet. A foglalkoztató munkáltató minden munkabaleset esetén köteles erről a nevelési, oktatási intézményt értesíteni, és annak a kivizsgálásban való részvételét lehetővé tenni.
- 26) Belföldön más munkáltatóhoz történő kirendelés (kiküldetés) esetén a munkabaleset kivizsgálásával, bejelentésével és nyilvántartásával kapcsolatos kötelezettségének teljesítéséért – a kirendelő (kiküldő) munkáltató értesítése mellett – a sérült munkáját közvetlenül irányító munkáltató a felelős.

7.1. Üzemi baleset

Az **ÜZEMI BALESETI JEGYZŐKÖNYVET** a munkavédelmi jogszabályok szerint a munkabalesetek körébe nem tartozó – a Tbt. 77. § (1) bekezdésének megfelelően – társadalombiztosítási szempontból üzemi balesetnek minősülő: munkába vagy onnan lakására (szállására) menet közben, társadalmi munka végzése vagy egyes társadalombiztosítási szolgáltatások során ért balesetek esetén kell felvenni, mely a társadalombiztosítási igény érvényesítésének eszköze.

A munkáltatókon kívül üzemi baleseti jegyzőkönyv felvételére kötelezett:

- ✓ a megyei egészségbiztosítási pénztár és kirendeltség;
- ✓ az egyéni vállalkozó (ideértve a kiegészítő tevékenységet folytatót is) által elszenvedett üzemi balesetet (bejelentés alapján) vizsgálja ki és veszi fel az üzemi baleseti jegyzőkönyvet,

7.2. Munkabalesetből és egyéb sérelemből eredő kárfelelősség

1. A munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.
2. A munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása idézett elő.

3. A munkáltató a munkavállaló teljes kárát köteles megtéríteni. Nem kell megtéríteni azt a kárt, amellyel kapcsolatban bizonyítja, hogy bekövetkezése a károkozás idején nem volt előre látható.
4. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.
5. A munkáltatót a MT. 166-167. §-ban foglaltak szerint terheli a felelősség a munkavállaló munkahelyre bevitt tárgyaiban, dolgaiban bekövetkezett károkért.
6. A munkáltató előírhatja a munkahelyre bevitt dolgok megőrzőben való elhelyezését vagy a bevétel bejelentését. A munkába járáshoz vagy a munkavégzéshez nem szükséges dolgok csak a munkáltató engedélyével vihetők be. E szabályok megsértése esetén a munkáltató a bekövetkezett kárért csak szándékos károkozása esetén felel.
7. A munkáltató a károsultat tizenöt napon belül értesíti, ha a kártérítés módosítására alapul szolgáló munkabérváltozás történt.
Kárigényre való felhívás és bejelentés nyomtatványa a **jelen szabályzat 4. sz. mellékletében található.**

8. FEJEZET

Munkavédelmi érdekképviselő, érdekegyeztetés

1. A munkavállalók az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő jogaik és érdekeik képviselőjére jogosultak maguk közül képviselőt vagy képviselőket választani.
2. Munkavédelmi képviselő választást kell tartani minden olyan munkáltatónál, ahol a Munka Törvénykönyve hatálya alá tartozó munkavállalók száma legalább ötven fő. A választás megtartásának lebonyolítása, a feltételek biztosítása a munkáltató kötelezettsége.
3. A munkavédelmi képviselőt (bizottságot) jogai gyakorlása miatt hátrány nem érheti.

9. FEJEZET

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

1. **Áttelepítés:** munkavédelmi szempontból korábban üzembe helyezésre kötelezett munkaeszköz olyan áthelyezése, amely üzembe helyezési, üzemeltetési körülményei tekintetében lényeges változást okoz.
 - 1/A. **Baleset:** az emberi szervezetet ért olyan egyszeri külső hatás, amely a sérült akaratától függetlenül, hirtelen vagy aránylag rövid idő alatt következik be, és sérülést, mérgezést vagy más (testi, lelki) egészségkárosodást, illetőleg halált okoz.
 - 1/B. **EK-megfelelőségi nyilatkozat:** a gyártó írásbeli nyilatkozata, hogy a védőeszköz a mintának és az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló külön jogszabály előírásainak megfelel.
 - 1/C. **EK-típustanúsítvány:** a tanúsítást végző bejelentett (notifikált) szerv által kiadott dokumentum annak igazolására, hogy a védőeszköz a mintán elvégzett EK típusvizsgálat alapján megfelel az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló külön jogszabály előírásainak.
 - 1/D. **Foglalkozási megbetegedés:** a munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett olyan heveny és idült, valamint a foglalkozás gyakorlását követően megjelenő vagy kialakuló idült egészségkárosodás, amely
 - a) a munkavégzéssel, a foglalkozással kapcsolatos, a munkavégzés, a munkafolyamat során előforduló fizikai, kémiai, biológiai, pszichoszociális és ergonómiai kóroki tényezőkre vezethető vissza, illetve

b) a munkavállalónak az optimálisnál nagyobb vagy kisebb igénybevételének a következménye.

- 1/E. **Fokozott expozíció:** a munkavállaló szervezetében a munkavégzés során, a foglalkozás gyakorlása közben vagy azzal összefüggésben a külön jogszabályban meghatározott biológiai határértékeket meghaladó koncentrációja vagy mértéke, illetve zaj esetében 4000 Hz-en a 30 dB halláscsökkenés bármely fülön.
- 1/F. **Kockázat:** a veszélyhelyzetben a sérülés vagy az egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása.
- 1/G. **Közúti közlekedés:** a vízi, illetőleg légi útvonalon, a vasúti vonalon, a közúton, valamint bármely föld alatti, vagy föld feletti helyi és helyközi menetrendszerinti járással történő helyváltoztatás.
- 1/H. **Pszichoszociális kockázat:** a munkavállalót a munkahelyén érő azon hatások (konfliktusok, munkaszervezés, munkarend, foglalkoztatási jogviszony bizonytalansága stb.) összessége, amelyek befolyásolják az e hatásokra adott válaszreakcióit, illetőleg ezzel összefüggésben stressz, munkabaleset, lelki eredetű szervi (pszichoszomatikus) megbetegedés következhet be.
2. **Létesítés:** az a folyamat, melynek eredményeként új üzem, munkahely jön létre, vagy meglévő felújítása, bővítése, átalakítása, illetve gép telepítése történik, függetlenül attól, hogy létrejötté után termelő vagy nem termelő célra használják.
- 2/A. **Megelőzés:** a munkáltató által megtett vagy tervezett intézkedések a munkáltatói tevékenység bármely fázisában, amelynek célja a munkával összefüggő kockázatok megelőzése vagy csökkentése.
3. **Munkabaleset:** az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától és a sérült (munkavállaló) közrehatásának mértékétől függetlenül.

A munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozás körében végzett munkához kapcsolódó közlekedés, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkezés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

Nem tekinthető munkavégzéssel összefüggésben bekövetkező balesetnek (munkabalesetnek) az a baleset, amely a sérültet a lakásáról (szállásáról) a munkahelyére, illetve a munkahelyéről a lakására (szállására) menet közben éri, kivéve, ha a baleset a munkáltató saját vagy bérelt járművével történt.

Súlyos az a munkabaleset, amely

- a) a sérült halálát (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette), magzata vagy újszülöttjének halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását okozta;
- b) valamely érzékszerv (vagy érzékelő-képesség) és a reprodukciós képesség elvesztését, illetve jelentős mértékű károsodását okozta;
- c) orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást;
- d) súlyos csonkulást, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjja, nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek);
- e) beszélőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, ill. elmezavart okozott.
4. **Munkaeszköz:** minden gép, készülék, szerszám vagy berendezés, amelyet a munkavégzés során alkalmaznak, vagy azzal összefüggésben használnak (kivéve: az egyéni védőeszköz).
5. **Munkahely:** minden olyan szabad vagy zárt tér (ideértve a föld alatti létesítményt, a járművet is), ahol munkavégzés céljából vagy azzal összefüggésben munkavállalók tartózkodnak. Munkahelynek kell tekinteni a mászt nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző

egyéni vállalkozó munkavégzési helyét, abban a tekintetben, hogy figyelemmel kell lennie a munkavégzés hatókörében tartózkodókra (látogató, vevő stb.).

- 5/A. **Munkahigiénés vizsgálatok:** a munkakörnyezetben lévő kóroki (fizikai, kémiai, biológiai, ergonómiai, pszichoszociális) tényezők feltárására, szintjének, továbbá a végzett munkából és a munkakörnyezet hatásaiból adódó megterhelés mennyiségi meghatározására alkalmas eljárások, valamint olyan vizsgálatok, amelyek eredményeként javaslat tehető a munkából és a munkakörnyezetből származó egészségkárosító kockázatok kezelésére (csökkentésére).
- 5/B. **Munkaképtelen:** az a munkavállaló, aki a balesettel vagy egészségkárosodással összefüggő és gyógykezelést igénylő állapota miatt munkát nem tud végezni, függetlenül attól, hogy erre az időtartamra táppénzben részesül vagy sem.
6. **Munkavállaló:** a szervezett munkavégzés keretében munkát végző személy.
- 6/A. **Munkavédelmi képviselő:** olyan, a munkavállalók által választott személy, aki a munkáltatóval való együttműködés során képviseli az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel összefüggő munkavállalói jogokat és érdekeket.
7. **Munkavédelmi üzembe helyezés:** az a munkavédelmi eljárás, amelynek során az üzemeltető meggyőződik arról, hogy az adott létesítmény, munkahely, technológia, munkaeszköz a munkavédelmi követelményeket kielégíti és üzemeltetését elrendeli.
8. **Munkáltató:** a munkavállalót szervezett munkavégzés keretében foglalkoztató. Munkáltatónak kell tekinteni a munkaerő-kölcsönzés keretében átengedett munkavállalót kölcsönvevőként foglalkoztatót, a kirendelt munkavállalót foglalkoztatót, a szakképzés keretében gyakorlati oktatást folytatót, valamint a mást nem foglalkoztató, a munkáját kizárólag személyesen végző egyéni vállalkozót a munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmére vonatkozó rendelkezések [9. § (2) bekezdés] tekintetében. A társadalmi munka esetén munkáltató a társadalmi munka szervezője. Magyar adószámmal nem rendelkező külföldi munkáltató esetén munkáltató az a személy vagy szervezet, aki, illetve amely a tényleges irányítást gyakorolja, vagy a munkahelyért a fő felelősséget viseli, ennek hiányában az, akinek a területén a munkavégzés folyik.
- 8/A. **Sérülékeny csoport:** az a munkavállalói kategória, amelybe tartozó munkavállalókat testi, lelki adottságaik, állapotuk következtében a munkavégzéssel összefüggő kockázatok fokozottan fenyegetik, illetve akik maguk is fokozott kockázatot jelenthetnek munkavégzésük során (pl. fiatalok, terhes, nemrégén szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek).
9. **Szervezett munkavégzés:** a munkaviszonyban - ide nem értve a természetes személy munkáltató háztartásában egyszerűsített foglalkoztatás keretében történő munkavégzést -, a közfoglalkoztatási, a kormányzati szolgálati, közszolgálati, a közalkalmazotti jogviszonyban, a bírói szolgálati viszonyában, az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyában, az ügyészégi szolgálati viszonyban, szövetkezeti tagság esetén a munkaviszony jellegű jogviszonyban, a szakképző iskolákban a tanulói jogviszony keretében a szakmai képzési követelmények teljesülése során, továbbá a tanulószerveződés alapján, a hallgatói jogviszonyban a gyakorlati képzés során, a büntetés-végrehajtási jogviszonyban (előzetes letartóztatásban, elítéltként), a közigazgatási határozat, a szabálysértési határozat alapján a Magyar Honvédségnél, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatnál, a rendvédelmi szerveknél, az Országgyűlési Őrségnél, az önkormányzati tűzoltóságoknál szolgálati jogviszonyban végzett munka, valamint a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény szerinti közérdekű önkéntes tevékenység, és a munkáltató által szervezett (kezdeményezett, irányított vagy jóváhagyott) társadalmi munka.
- 9/A. **Telephely:** a tevékenység (munkavégzés) gyakorlásának – a munkáltató székhelyétől különböző – helye, ideértve a munkáltató fióktelepét is.
- 9/B. **Természetes személy munkáltató háztartásában történő munkavégzés:** kizárólag a maga és háztartásában vele együtt élő személyek, továbbá közeli hozzátartozói mindennapi életéhez szükséges feltételek biztosítására irányuló munkaviszony.
10. **Újraindítás:** az olyan – munkavédelmi szempontból korábban üzembe helyezett – munkaeszköz, technológia, újbóli üzembe helyezése, amelyet műszaki okból egybefüggően 30 napot

meghaladóan nem használtak, vagy amelyen teljes szétszereléssel együtt járó javítási munkafolyamatot végeztek.

11. **Veszélyes:** az a létesítmény, munkaeszköz, anyag/készítmény, munkafolyamat, technológia (beleértve a fizikai, biológiai, kémiai kóroki tényezők expozíciójával járó tevékenységeket is), amelynél a munkavállalók egészsége, testi épsége, biztonsága megfelelő védelem hiányában károsító hatásnak lehet kitéve.
12. **Veszélyes anyag:** minden anyag vagy készítmény, amely fizikai, kémiai vagy biológia hatása révén veszélyforrást képviselhet, így különösen a
- robbanó,
 - oxidáló,
 - gyúlékony,
 - sugárzó,
 - mérgező,
 - maró,
 - ingerlő,
 - szenzibilizáló,
 - fertőző,
 - rákkeltő,
 - mutagén,
 - teratogén,
 - utódkárosító (beleértve a spontán vetélést, koraszülést és a - magzat retardált fejlődését is), egyéb károsító anyag.

13. **Veszélyforrás:** a munkavégzés során vagy azzal összefüggésben jelentkező minden olyan tényező, amely a munkát végző vagy a munkavégzés hatókörében tartózkodó személyekre veszélyt vagy ártalmat jelenthet.

Veszélyforrás lehet különösen:

- fizikai veszélyforrás, ezen belül
 - = a munkaeszközök, szállító-, és anyagmozgató eszközök, ezek részei, illetve mozgásuk, termékek és anyagok mozgása,
 - = szerkezetek egyensúlyának megbomlása,
 - = csúszós felületek,
 - = éles, sorjás, egyenetlen felületek, szélek és sarkok,
 - = tárgyak hőmérséklete,
 - = a munkahelynek a föld (padló) szintjéhez viszonyított elhelyezése,
 - = szintkülönbség,
 - = súlytalanság,
 - = a levegő nyomása, hőmérséklete, nedvességtartalma, ionizációja és áramlása,
 - = zaj, rezgés, infra-, és ultrahang,
 - = világítás,
 - = elektromágneses sugárzás vagy tér,
 - = részecskesugárzás,
 - = elektromos áramköri vagy sztatikus feszültség,
 - = aeroszolok a levegőben;
- a veszélyes anyag (lásd 12. pont);
- a biológiai veszélyforrás, ezen belül a
 - = mikroorganizmus és anyagcsereterméke,
 - = makroorganizmus (növény, állat);
- - fiziológiai, idegrendszeri és pszichés igénybevétel.

14. **Munkáltatói érdekképviselőten** a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló törvény szerinti országos munkáltatói érdekképviselőteket, illetve érdekképviselőti szövetségeket kell érteni.

15. **Munkavállalói érdekképviselésen** a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsról szóló törvény szerinti munkavállalói érdekképviselőket, illetve érdekképviselői szövetségeket kell érteni

Záró rendelkezések

Jelen Munkavédelmi Szabályzatban nem rögzített kérdések tekintetében a Munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény, a munkaügyi miniszter 5/1993.(XII. 26.) MüM rendelete, valamint Munka Törvénykönyve vonatkozó rendelkezései szerint kell eljárni az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtése érdekében.

A fenti jogszabályok alapján a **KSZC Dékáni Árpád Technikum** a tevékenység **(TEÁOR:)** és létszáma figyelembe vételével a

II/c. veszélyességi osztályba tartozik.

Egyéb – a jelen szabályzatban nem tárgyalt – rendelkezéseket a gépkönyvek, műveleti-, kezelési-, karbantartási-, technológiai- és más utasítások, valamint a vonatkozó szabványok tartalmazzák.

Jelen Munkavédelmi Szabályzat az alábbi napon lép hatályba, és ezzel minden korábban kiadott szabályzat hatályát veszti.

Kiskunhalas, 2023. november 13.

Jóváhagyta és kiadta:

Csúzdi Zoltán
kancellár

